

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izkaže vsak dan svojo izjavo medelje in praznika.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zaloga vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Volitve na Dunaju.

Včeraj so se vršile na Dunaju občinske volitve iz II. razreda. Oddati je bilo 47 mandatov. Doslej so v tem razredu imeli krščanski socialci vse mandate in so pri dosedanjih volitvah vselej gladko in z veliko večino zmagali. Letos ni šlo tako lepo, kakor pri prejšnjih volitvah. V 13 okrajih pridejo krščanski socialci v ožjo volitev. To je na vsak način dokaz, da krščanski socialci nazadujejo, ali ker bodo krščanski socialci vsaj večino teh mandatov pri ožjih volitvah vendar dobili in ker so takoj pri prvi volitvi zmagali s 34 mandati, se mora pač priznati, da v II. volilnem razredu še vedno dominirajo.

Navadno se imenuje II. razred »inteligentni razred«, kajti v njem volijo večinoma uradniki, učitelji, profesorji itd., a poleg teh tudi še vse polno takih davkoplačevalcev, ki ne plačujejo za ta razred predpisane davka, nego jim je bilo le podeljeno meščanstvo. Ti »meščani«, ki niso drugega kakor krščansko-socialni pristaši, pomaknjeni v II. razred, tvorijo z občinskimi uradniki mogočnega kadera, na katerega se stranka lahko zanaša.

Taj falangi je znala krščansko-socialna stranka pomagati do zmage s tem, da je sedaj pred volitvami zopet mogočno zabrenkala na strune antisemitizma. Sicer so krščanski socialci v zadnjih letih svojo antisemitizmo prilili mnogo vode in bili proti Židom le bolj teoretično, dočim so sicer prav radi od Židov jemali denar, a zdaj pred volitvami so med dunajskim prebivalstvom globoko vkoreninjeno nasprotje do Židov do skrajnosti izrabili in je razneli v velik plamen. Ne za krščanske socialce, nego zoper Žide so šli dunajski volilci v boj in so tako omogočili ohraniti občinsko gospodarstvo krščanskim socialcem.

Pri tem jim je pomagalo to, da so dunajske svobodnomiselnice stranke res vse prej kakor simpatične. Ti Pollaui, Waberji, Zenkerji in kakor se že imenujejo in naj pripadajo zdaj že nemško-nacionalni struji ali staroliberalni struji, h kateri je prištevati tudi židovske volilce, pač niso moške, ki bi si mogli pridobiti zaupanje srednjega stanu dunajskega prebivalstva, naj jih tudi podpira »N. Fr. Presse« z vso svojo talumudsko zgovornostjo.

Nevarni so krščanskim socialcem na Dunaju pač samo socialni demokratje. Ti so porazili krščanske socialce pri zadnjih državno-zbornskih volitvah in so jim tudi letos prizadejali občutne udarce — dunajske meščanske stranke ali, bolje rečeno, frakcije, pa so si med seboj preveč nasprotne, so po svojih voditeljih premalo popularne in imajo premalo zmisla za koristi srednjega stanu, da bi mogle prodrati in zavojevati mestno hišo. In tako se je zgodilo, da ostane dunajska občina tudi še nadalje v rokah krščanskim socialcem, a da tudi v najboljšem slučaju — če dosežejo svobodnomiselci še tak uspeh pri ožjih volitvah v II. razredu, ne bo opozicija v občinskem svetu dovolj močna, da bi mogla proti krščanskim socialcem kaj opraviti.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

O naši šolski družbi se piše v vseh slovenskih listih. Piše se razno; eni priporočajo razpečevanje družbenega blaga, drugi o podružničnem delovanju, tretji o delovanju vodstva; vsi pa priznavajo, da je družba za nas, Slovence, prepotrebna ter ji želijo obilo sreče še vnaprej, pa tudi plodonosnega delovanja v korist prosvete našega zatiranega naroda.

Dovolite mi, gosp. urednik, da se tudi jaz oglasim ter napišem svoje misli o Ciril-Metodovi družbi.

Družba se je ustanovila l. 1885., torej nekaj let pozneje, ko sta že nemški šulterajn in zlobna italijanska »Pro partia«, prednica »Lege nationale« prav marljivo delovali med Slovenci. Ustanovljeno družbo sprejeli so Slovenci z velikim navdušenjem, saj dotlej ni bilo nobenega društva, ki bi branilo Slovence proti potujčevanju. Navdušenje se je pozneje leta poleglo, pristaši slovenske ljudske stranke so se od družbe popolnoma odtujili, pa tudi nekateri naprednjaki so pozabili na družbo. Posledica vsega tega je bila, da so družbeni dohodki postajali vedno manjši. Bati se je bilo, da družba sploh preneha; njeni učitelji, učiteljice in vrtarice iskati bi morale nanovo svoj vsakdanji kruh. Prav žalostna slika! Prišel pa je preobrat pri družbi leta 1907. Od tega časa dobivala je

družba vedno večje letne prispevke, pa tudi ogromna volila. Dobili smo mecena Polaka in Kotnika. Družba se je vsled tega opomogla deloma, kar je bil pa tudi zadnji čas, sicer bi postala pasivna, ter se bi morala raziti. Mi, Slovenci, smo danes zares ponosni na naše prvo in najpotrebnejše društvo, to je Ciril-Metodovo družbo!

Kot prijatelj družbe pregledujem vestno vodstvena poročila in izkaze v »Slovenskem Narodu«, kajti iz teh dobi vsakdo natančno sliko o družbenem delovanju. Družba izdaja vsako leto svoj koledar. Polg jako znamenitih družbenih stvari, izkazuje koledar natančno in pregledno letni računski zaključek in proračun. Naša sveta dolžnost bodi, da te izkaze ne mimogrede malo preberemo, temveč vestno študiramo. Računske zaključke je treba primerjati enega leta z onim od prejšnjega leta. Na ta način vidimo, kje je napredek, kje nazadovanje.

Pri rokah imam družb. koledarja za leto 1911 in 1912; v teh najdem sledeče podatke:

Podružnice so prispevale:

1909 leta K 57.121-75
1910 leta » 61.163-44

bil je tukaj v enem letu napredek za K 4.041-69
Poglejmo iz nadaljnjega točka!

V nabiralnikih je družba nabrala:

1909 leta K 21.887-31
1910 leta » 20.125-50

družba je tu nazadovala za K 1.761-81

Družbeno vodstvo je izkazalo nedavno v časopisih, da je dobila l. 1911 iz nabiralnikov prispevka skupaj K 13.799-62
ker je leta 1909 dobila » 21.887-31

vidimo, da je družba nazadovala pri nabiralnikih za K 8.087-69

Poglejmo razpečevanje narodnega kolka!

Družba je dobila za narodni kolek i. s.:
1909 leta (glej koledar l. 1911, str. 99) K 11.607-69
1910 leta (glej koledar

Odnos K 11.607-69

Prenos K 11.607-69

1912 leta, str. 89) » 7.138-06

torej nazadovala v enem letu za K 4.469-63

Zatrjevalo se mi je nedavno v družbeni pisarni, da se jel dobilo za narodni kolek

leta 1911 samo K 4.641-46

tore v primeri z l. 1909 » 11.607-69

nazadovanje za K 6.966-23

Neverjetno! Ali sploh misli danes kdo še na narodni kolek! Kaj delate vi, narodne posojilnice, hranilnice; kaj, vi slovenski župani? Kaj pravi h temu naša mladina, kaj naše narodno ženstvo? Ali niso vsi ti — z malimi izjemami — pozabili na Ciril-Metodovo družbo, odkar je ta praznovala svojo 25letnico ter dobila darila po pok. Viljemu Polaku in Karolu Kotniku? V jubilejnim letu imela je družba dohodkov brez volil 229.051 K 98 vin.

Mi Slovenci, smo mehki, ne prikrivajmo prav nič naših napač! Ko smo videli te številke, mislili smo, da smo na varnem, da imamo dosti. Naš sosed, Nemec in Italijan, pa ne spi, ampak vedno bedi ter opazuje naše delo, naš razvoj.

Naši družbeni dohodki se od leta 1910 sem zopet zmanjšujejo, to prinašajo družbeni mesečni izkazi; to potrjujejo pa tudi gore omenjene številke!

To pa ne sme biti! Volila se porabijo v 2 do 3 letih, družbi ostanejo sicer lepa posestva. Šolska posestva ne niso družbi obresti, kar privatnikom hiše, ampak provzročajo družbi samo nove stroške: davke, vzdrževanje poslopja in nove plače učiteljskemu osebju itd. Kje naj potem družba vzame denar za te stvari, ako bode porabila volila in ako bodo tekoči letni dohodki zopet manjši? Ali naj družba potem dela dolgeve na posestva? Ali naj odborniki potem podpišejo menice, da bodo učitelji dobili svoje plače? Bili pa so že tisti časi pri družbi (glej koledar za leto 1908, stran 106) ter se jih ne želimo več nazaj!

Bral sem meseca decembra l. l. v »Slov. Narodu« notico družbene pisarne, da bode primorana družba — slučaju, da se družbeni prispevki v kratkem času ne povečajo — s svojimi izdatki zelo varčno postopati, ter vsako novo prošnjo za šol-

sko stavbo ali pa tudi podporo odkloniti. Ne čudim se temu sklepu prav nič. Za naše obrambno delo bi bil to hud udarec.

Da se pa to ne zgodi, bodimo vsi vedno prijatelji Ciril-Metodove družbe, nabirajmo pri podružnicah novih članov, agitujmo vsak po svojih močeh za razpečevanje narodnega kolka, dajmo v gostilni pri kozarcu vina »mal dar domu na oltar« v nabiralnik. Poglejmo pa tudi vedno družbene izkaze v časopisih; berimo in držimo se objavljenih nasvetov. Preobrat bo zopet tu. Družbeni dohodki bodo na isti višini, kakor v jubilejnim letu 1910.

Gorenjski.

Razmere na spodnještajerskih postajah Južne železnice.

Na Pragerskem, 26. aprila.

»Železnica« in »Eisenbahner«, glasili socialnodemokratske organizacije železničarjev, sta prinesli v zadnjih številkah naslednjo vest o razmerah na postaji Pragersko:

»Že večkrat smo na tem mestu opisovali razmere na tukajšnji postaji. Dogajajo se pa tukaj tudi stvari, da se že vsakemu poštenemu človeku gnusi. Dobro bo, če javnost zve, kaj vse se tu dogaja. Dne 20. februarja t. l. se je pripeljal prometni referent Zatloukal z vlakom št. 1. Takozvani »Festausschuss«, ki sestoji iz načelnika Schneiderja, njegove soproge, treh drugih uradniških žen in več mladih uradnikov, je priredil zlet v Fram, ki se ga je udeležil tudi gosp. Zatloukal. V Framu se je družba izvrstno zabavala ter zila veliko množino vina v grlo. Pozno v noč je prišla družba srečno v pragersko restavracijo l. razreda, seveda v jako slabem stanju. V istem lokalu je sedelo več ogrskih poštnih uradnikov, ki so se pogovarjali v svojem materinem jeziku, ker ne znajo blažene nemščine. To pa gospodu prometnemu referentu Zatloukalu ni bilo po godu in pričel je poštne uradnike zmerjati z »ungarische Bagage«. Ker pa Ogrji niso mirno in tiho sprejeli teh psov, je prišlo do rvanja, v katerem so Ogrji podlegli. En ogrski uradnik je zbežal v stranišče. Tam

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Ves čas mu je gledala v obraz: »Torej . . . ali je to res?«

Kakor bi trenil, je obrnil vse svoje žepe, hlačne, od telovnika, od suknje, in je mrmljal: »Na . . . ali si sedaj zadovoljna?«

Nenadoma je razprostrla roke in se mu strastno vrgla okrog vratu, jecljaje:

»O, ubožček moj dragi . . . ubožček moj dragi . . . Ko bi bila vedela! Kako se ti je to zgodilo?«

Potisnila ga je na stol, sama mu je sedla na kolena, ovila mu roke okrog vratu, ga venomer poljubljala, poljubljala mu brke, usta, oči, ter ga silila, naj ji pove, kako se mu je pripetila ta nezdoda.

Izmislil si je genljivo historijo. Moral je priskočiti svojemu očetu, ki je bil v stiskah. Dal mu je ne samo vse svoje prihranke, nego se je še hudo v dolgeve zakopal.

Pristavil je: »Najmanj pol leta bom radi tega stradal, zakaj vse svoje vire sem izčrpal. Pa kaj, življenje ima pač svoje težke ure. Denar, navsezadnje, ni vreden, da bi si človek zanj preveč glavo belil.«

Zašepetala mu je na uho: »Jaz ti ga posodim, ali hočeš?«

Veličavo je odgovoril: »Zelo si ljubezniva, zlata moja, ampak ne govoriva več o tem, prosim te. Žalilo bi me.«

Umolknil je; ona ga je stisnila k sebi in je zamrmrala: »Nikoli ne boš vedel, kako te ljubim.«

Bil je eden najlepših večerov njunine ljubezni.

Ko se je odpravljala, je smehljaje pripomnila:

»Ali ne? Kadar je človek v takem položaju, kako se zveseli, če najde v kakem žepu pozabljen denar, ki mu je smuknil pod podlako!«

S prepričanjem je odgovoril: »A, da, to pa to!«

Hotela je iti peš domov, češ da je luna tako čudovita, in kar zamaknjeno jo je gledala.

Bila je mrzla, jasna noč začetkom zime. Pešci in konji so hodili hitro, ker jih je vzpodbadal sveži mrz. Pete so odmevale po trotoarjih.

Ko sta se razstajala, je pralaša: »Ali hočeš, da se snideva pojutrišnjem?«

»Da, da, gotovo.«

»Kakor danes?«

»Kakor danes.«

»Zbogom, srček moj.«

Sladko sta se poljubila.

Potem se je vračal z dolgimi koraki domov, izprašuje se, kaj bi iznašel jutri, da se izvije iz škrincev. Ko pa je odprl vrata v svojo sobo, je serel v žep svojega telovnika.

Žepenke in je ves osupnil, ker je zatipal s prstom denar.

Toliko da je prižgal luč, ga je vzel v roko, da bi ga natančneje pogledal. Bil je luč, dvajset frankov!

Misli je, da je zblaznel.

Obračal ga je na to plat, obračal na ono plat in premišljal, po kakem čudežu bi mu bil prišel ta denar. Iz neba mu vendar ni mogel pasti v žep.

Kar se mu nenadoma zasveti in ogorčena jeza ga je pograbila. Njegova metresa je bila res govorila o denarju, ki smukne pod podlako in ki ga človek najde, kadar revščina pritise. Ona torej mu je podarila to miloščino. Ta sramota!

Zarotil se je: »A, že prav! Jo že pozdravim, pojutrišnjem! Ji že urice navijem!«

Legel je spat, ves ljut in ponižan.

Pozno se je zbudil. Lačen je bil. Poskusil je zopet zaspati, da bi vstal šele ob dveh; potem pa je dejal sam pri sebi: »Tako ne pridem nikamor, treba je, da dobim naposled kje kaj denarja.« — Nato je od-

šel, upajoč, da mu šine na cesti prava misel v glavo.

Misli ni bilo, pač pa pri vsakem restoranu, mimo katerega je šel, silna slast po jedi, da so se mu kar silne cedile. Opoldne, ker si ni ničesar izmislil, se je hipoma odločil: »He, obedovat grem s Klotildinim zlatnikom. Jutri ga ji vkljub temu lahko vrnem.«

Obedoval je torej v pivnici za dva franka petdeset. V uredništvo prišel je vrnil se slugi tri franka. — »Nate, Foncart, tukaj imate, kar ste mi posodili snoči za voz.«

Delal je do sedme ure. Potem je šel večerjat in je vzel iznova tri franka od istega denarja. Še dve čaši piva zvečer, in potrošil je cel dan vsega skupaj devet frankov trideset centimov.

A ker ni dobil nikjer kredita in si ni utegnil odpreti v štiriindvajsetih urah novih virov, si je izposodil drugi dan še šest frankov iz denarja, ki bi ga moral še isti večer vrniti, tako da je prišel na dogovorjeni sestanek s štirimi franki dvajset v žepu.

Bil je prav pasje volje in sklenil je, da poljski takoj od konca položaj. Da poreče svoji metresi: »Veš, našel sem tistih dvajset frankov, ki si mi jih dela ondan v žep. Danes ti jih ne vrnem, ker se moje razmere niso izpremenile, in ker se nisem utegnil baviti z denarnim prašanjem. A dal ti jih bom prihodnjik, kadar se snideva.«

Prišla je vsa prijazna in medena in v velikem strahu. Kako neki jo bo pogledal? In dolgo ga je objemala in poljubljala, da bi se izognila razgovoru v prvih trenutkih.

On zopet si je mislil: »Bo že prišel čas, da sprožim prašanje. Paziti moram, da zalotim pravo priliko.«

Tiste prilike ni zalotil in tako ni sprožil besede, ker se je obotavljal dotekniti se tega kočljivega predmeta.

Ona ni govorila prav nič o izprehodu in je bila na vse strani ljubezniva.

Razšla sta se proti polnoči, ko sta se bila domenila za sestanek šele za sredo prihodnjega tedna, zakaj gospa de Marelle je imela zaporedoma več dinejev pri svojih znancih.

Ko je Duroy plačeval drugi dan svoj obed in je segel v žep po štiri franka, ki jih je še imel, je zapazil, da jih je pet, in da je eden med njimi zlat.

Prvi trenotek je mislil, da so mu dali prejšnji dan pri menjavanju po nevedoma dvajset frankov, potem pa se je spomnil, in srce mu je močno utripalo, ker se je čutil iznova ponižanega po tej miloščini.

Kako mu je bilo žal, da ni ničesar rekel. Da je odločno govoril, pa se ne bi bilo to več zgodilo.

Štiri dni je neprestano letal in se trudil, da bi si preskrbel pet lujev, a vsa pota so bila brezuspešna, in sedaj je trošil že drugega Klotildinega.

(Dalje prih.)

ga je dohitel »zlati« Novak in ga davil. Nato se je Ogru s trudom posrečilo zbežati, kričal je po postaji kot blazen: »Pomagajte, zadaviti me hočejo!« Vsi zletniki z ženami vred so bili tako pijani, da so pustili v lopi razne sledove. V tem stanju je marsikateri zletnik zamenjal svojo ženo, in prišla je meščanska svobodna ljubezen do popolnega izraza. Oče Zlatoukal je bil tako natrkan, da je obljubil postajenačelnikovo soprogo, ker je najbrže menil, da je doma v svojem družinskem krogu. — Nekaj dni poprej je pragerska gospoda pridela plesni venček v neki tukajšnji zasebni hiši. Bili so vsi udeleženci maskirani. Pri plesu se je gosp. postajenačelnik zdrknul ter se poškoval, da je moral pet dni ostati v postelji. Žena »zlatega« Novaka si je nadel postajenačelnikovo uniformo ter šla v prometni urad ob pol 5. zjutraj k poštnemu vlaku in uganjala take stvari, ki jih že iz dostojnosti ne moremo zapisati. Ko je šla domov, je v pijanosti padla v snažilni jarek. To so res čudne cvetke iz Schneiderjevega kraljestva. Posebno blago se postopa s skladiščnim delavcem Flucho, ki piše v restavraciji pisma postajenačelniku in denuncira uslužbenca. Tako n. pr. je denunciral nočnega čuvaja, da je pijan, kar pa ni bilo res. Drugi dan je denunciral tri delavce, ker so bili toli predrzni, da so si kupili za 24 krajcarjev žganja. Delavci so bili kaznovani radi samovoljnega oddaljenja od postaje. Denuncijant pa, ki je bil na pustni torek tako pijan, da se je po tleh valjal in godcem polomil gosli, je ostal brez kazni. Ob pol 7. zjutraj je šel pijan domov, ob 7. pa bi bil imel nastopiti službo. Delavci so na to opozorili postajenačelnika Schneiderja, toda ta se za to ni zmenil. To pa seveda za to, ker je Flucha vnet pristal »Reichsbunda« in ker vestno opravlja posle denuncijanta. Izvrstno pa opravlja svojo službo tudi gospod postajenačelnik sam. Zmanjka ga kar za več dni. Meseca februarja se sploh ni vedelo, kdo je postajenačelnik, ker marsikateri dan so ga nadomestovali po trije do štiri uradniki. Načelnika pa skoraj ves mesec ni bilo videti. Sploh se ga malokdaj vidi. Pristašem »Reichsbunda« podeljuje dopust, kolikor ga hočejo, dočim ga odreja ostalim uslužbencem, ki jim gre po vsej pravici. Če pride kakšen kontrolor na Pragersko, se ga povede kam na sprehod. Ko je nedavno tega prišel nek kontrolor z Dunaja, ga je postajenačelnik v družbi z več uradniki povedel na Spodnjo Poljskavo, kjer so popivali do 5. ure zjutraj in izpili nič manj kot 35 litrov vina. V kakšnem stanju so se vrnili, si je lahko predočiti. Dne 29. marca je prišel gosp. Zlatoukal s kontrolorjema Lorberjem in Burgerjem na Pragersko. Priredilo se je »jour fixe« (s temi besedami se na lepši način označi navadno pijačevanje), ki je trajal do pol 3. zjutraj. Kontrolor Lorber ga je imel toliko pod kapo, da se ni mogel odpeljati. Dva uradnika sta ga morala zadržavati, da ni vstopil v brzovalnik, ki je že odhajal. Potem se je naprej popivalo do pol 7. zjutraj, ko je bil čas, da se je z vinskimi duhovi prepojenega kontrolorja naložilo na vlak. Postajenačelnik ni mogel dopolne opravljati službo vsled pijanosti. Popivala je vsa nemško-nacionalna družba, ki je prava sramota za Pragersko. Vse to se dogaja pred očmi javnosti in nihče se ne briga za to, da bi temu javnemu škandalu storil. Rajhsbinderjem je pač vse dovoljeno. Mi pa ne bomo

molčali prej, dokler ne bo s trdo metlo izmeten ta Avgilev hlev.

Tako torej strokovna glasila socializma — demokratska. Ne bi govorili o tem dalje, ako navedena dejstva ne bi odgovarjala resnici. Razmere, ki vladajo po spodnještajerskih postajah Južne železnice v področju grškega inšpektorata, so tako grozotne, tako gnile, da se poštnemu človeku gabi, spravljati jih v javnost. Sicer pa je umevno, saj ima vsa uradniška nameščenja po postajah na Spodnjem Štajerskem v rokah zloglasni »Volksrat« in je prometno ravnanje Južne železnice le izvrševalni organi ukrepov in nasvetov, ki jih v imenu »Volksrata« predlagata Wastlan in Markhl. Da se nam ne bo predbacivalo, da je to le podlo sumničenje in iz slovenske nestrpnosti izvirajoče denunciranje, eva dokazov! Postaja Rimske toplice — načelnik je Nemec — Žid, prideljena sta mu v zadnjem času en Slovenec in en Čeh. Prebivalstvo, razun treh oseb, je popolnoma slovensko; letoviščarji v sezoni so skoraj samo Hrvatje in Srbi, — tu in tam se zmoti kak Nemec za par uric. V Laškem trgu je postajenačelnik rojen Hrvat, prideljeni uradniki so sami Nemci, — znajo samo nemško. Prebivalstvo, razun par Nemcev in nemškutarjev, je popolnoma slovensko, povrh temu je glavno podjetje, ki ima največ opraviti z železnico, »Dolnška pivovarna«. V Celju sta dva slovenska uradnika, drugi so zagrizeni Nemci. Postajenačelnik si dovoli celo drznost, obvestiti potom dopisov slovenske trgovce in interesente, da slovensko pisanih tovarnih listov ne more sprejemati. Delavce se direktno komandira, da morajo prispevati v »Reichsbund deutscher Eisenbahner«. Prometni kontrolor, ki ima veliko opraviti pri raznih reklamacijah, komisijah in drugih stvarih slovenskih interesentov, ne razume niti besedice slovenski. V Št. Jurju en Slovenec. V Št. Jurju sami Nemci, v popolnoma slovenskem kraju, narodni občini — seveda pri blaginji moramo Slovenci govoriti nemško, je bolj nobel! Pa naj bi že bilo; a ravno v Šent Jurju, ki je popolnoma slovenski, si upa ravnanje nadomestiti edinega slovenskega uradnika, ki je bil tam, z zagrizenim nemškutarjem, ki je prišel tja iz Sevnice, v plačilo za obojestransko klofute povodom lanske jesenske šulverajnske veselice v Sevnici, ko sta si z šulverajnskim učiteljem skočila v lase in se prav pošteno klofotala — seveda na strogo nemško-nacionalni podlagi. Tudi obojestranska tožba in obsodba je bila »strammdeutsch«; — plačilo za vzor-uradnika je bila prestava v Šent Jurj, da nauči Slovence olike in kulture! Tudi v Grobelnem, Ponikvi, Poljčanah in Slov. Bistrici ni boljše. Slovenski uradnik, naj je še tako dobro kvalificiran, ne sme ostati na Spodnjem Štajerskem, ker je proti »Volksratu«. Postajenačelnika mesta so le za Nemce. Prometni ravnanje postopa po diktaturi »Volksrata«, po vzoru justičnega ministra. Kakor slovenske sodnike prestavlja jo na Kranjsko, tako dela Južna železnica s starejšimi slovenskimi uradniki. Ako prosijo za razpisane postaje na Spodnjem Štajerskem, se jih kratkoma brez motivacije odkloni, pri prvi priliki pa potem dobijo kako postajo na Kranjskem. Mlajši uradniki pa morajo na Tirolsko, kjer jih je že uprav ogromno število. Gorje pa slovenskemu železniškemu uradniku, ako pride po nesreči na korosko progo ob narodni meji. Tukaj

so vsa sredstva dobra, samo da se ga znebe. Pobalinstvo igra tukaj prvo in glavno vlogo; če drugače ne gre, se slovenskega uradnika brez povoda napade v gostilni in pretepe — slučaj v Breznem. Kaj pomaga slovenski pari, če pred sodiščem dokaže pobalinstvo nemških in nemškutarških smrkolinov in dobi zadoščenje, saj Južna železnica nima časa prešturirati sodnih aktov in se nepristransko poučiti o fiktivni krivdi, — ampak pošljejo takega »panslavista«, ki varuje službeno in privatno svoj stan in dekorum, na Tirolsko, da se tam odvadi panslavizma, in da se slovenski »Hietzer« tam izpreobrne in spokori.

Všeh vseh lumparij pa so razmere na Pragerskem. Že leta in leta se čitajo po slovenskih časopisih pritožbe, a Južna železnica je gluha za vse te opravilne pritožbe. Vodilni gospodje spodnještajerske slovenske politike so zagotavljali, da mora biti tem konec, poslanec Verstovšek je grozil po »Straži« in na shodih z vsem mogočim, a storil ni ničesar. Da so se razmere zadnjih dveh let še veliko poslabšale, dokazuje dejstvo, da je postajenačelnik Schneider poskušal slovenske delavce nadomestiti z nemškimi. Obstojata tamkaj tudi skupina »Reichsbunda«, kamor se slovenske delavce sili, sicer gorje jim! Slovenski delavec ne sme v službi s svojim tovarišem spregovoriti slovenske besedice, bognečaj, Dienstsprache ist deutsch. Govori se celo, da se je drznul nek nemški uradnik suspendirati iz službe enega uslužbenca, ker je govoril s tovarišem slovenski. Seveda ni čuda, v svoji namišljeni prepotenci in pod vplivom ogromne množine alkohola si to lahko dovoli, ker si je v svesti, da se mu bode to po priporočilu raznih gospodov štel v dobro, in da bodo leta, ki jih je preživel med neolikanimi Slovenci, šteta pozneje zelo visoko radi »musterhafter Aufführung in der Verbannung unter den Windischen«. Gorostasno, a resnično. Krivice, ki se gode na tej postaji, vpijejo do neba — a se vse še ne zve, ker se prizadeti ne upajo pritožiti se o vsaki stvari, ker vidijo, da je zaman.

Kaj je krivo temu? Kakor že poudarjamo, je to delo »Volksrata«, ki dela z vsemi močmi in sredstvi na to, da izrine vse Slovence iz spodnještajerskih uradov. V tej maniji in temu slepemu sovraštvu do vsega, kar je slovenskega, so mu vsa sredstva dobrodošla. Tu se ne pozna nobene meje. Če se najde nemški uradnik, ki se mu postavi po robu, se ga kratkoma postavi in pritiska ob zid, večina pa se vkloni z veseljem, saj se gre za zatiranje slovenske pare. Krivi pa smo še veliko več sami. Ona narodna mlačnost, ki vlada vedno huje po Spodnjem Štajerskem, je zakrivila največ. Saj ni čuda, če se vodje naše merodajne stranke sramujejo v javnih uradih govoriti slovensko. Ti vodje ravno so v prvi vrsti krivi vseh zapostavljanj in vseh škandaloznih razmer po spodnještajerskih uradih. Kdaj bode konec onih demagogičnih, puhlih fraz o delu za slovenski narod in njegovo ogroženo vero?

In uprava Južne železnice? Ta obrača plašč po vetru in gleda v prvi vrsti na to, da dela horendne dobičke. Misli pa si tudi, čemu bi iz lastnega nagiba naredila red, ko se tako nihče od Slovencev ne gane, a »Volksrat« in nemški poslanci ne dajo nikdar miru. In naše občine? Li niso se nič naučile od zadnje gornje

špitalske obče na Koroškem? Kakor se vidi — ne. Res je sicer, da je Južna železnica obratno podjetje, ki je navezano na interese, pasazirje, trgovce, obrtnike, sploh na vse prebivalstvo, a saj vemo, kako je. Glavni faktorji pri upravi so Nemci, ki, če bi tudi hoteli, ne morejo, ker smejo biti pravični, ker pritiskajo nemška obrambna društva in ž njimi vsi nemški poslanci. Uprava pač zadovolji te, četudi se pod protektoratom teh nemško-nacionalnih družb gode najhujše lumparije in gorostasnosti, ki promet in varnost potujočega občinstva in tovarnega blaga zelo otežujejo in ogrožajo, kajti, kjer ni tožilja, tam ni sodnika. A vsaka sila do vremena, lumparij je dovolj — mera je polna. Opozorjamo gospode pri graškem inšpektoratu, kakor tudi glavno ravnanje Južne železnice, da je skrajni čas, da se sedaj vladajočemu sistemu korupcije in lumparij naredi enkrat za vselej konec, sicer smo primorani priti v javnost s stvarmi, ki ne bodo delale časti niti spodnještajerskemu nemškemu železniškemu uradništvu, niti gotovim gospodom v Gradcu in na Dunaju.

Italijansko - turška vojna.

Dardanele.

V zadnjih dneh se je zavzela tudi avstro-ogrška vlada pri turški vladi za otvoritev Dardanel. Stori la je baje ta korak skupno z Nemčijo. Odgovora na tozadevne korake, ki so jih storile doslej 4 velesile, še ni, ker zadnji ministrski svet ni prišel do nikakršnega sklepa. V kratkem pa se bo vršil zopet ministrski svet, ki bo v sporazumu s poslaniki velesil ukrenil, kar je treba za promet nevtralnih sil skozi Dardanele. Da je treba nekaj ukreniti, uvideva tudi turška vlada, ker stoji sedaj v pristanišču že 300 trgovskih ladij, ki ne morejo naprej. Kljub temu, če da turška vlada tem ladjam prosto pot, bo trajalo več dni, predno bodo mogle vse te ladje skozi Dardanele, v katerih bo turška vlada odprla samo ozko pot. Brez dvoma tudi ni izključeno, celo zelo verjetno, da vse te ladje ne bodo prišle brez vsake poškodbe skozi morsko ožino.

Sedaj zahteva Turčija kot predpogoji za otvoritev morske ožine, da izinejo italijanske ladje iz Egejskega morja. Turčija je upravičena storiti vse potrebno za obrambo svojih voda in zato se tudi ni čuditi, da odlaša z zopetno otvoritvijo Dardanel.

Da je pričakovati v kratkem ugodne rešitve dardanelskega vprašanja, na to morda kaže tudi dejstvo, da je odposlal avstrijski Lloyd parnik »Palacky« po levantski brzovozni progi.

Turška vlada je baje sporočila velesilam, da Dardanel ne bo otvorila, dokler obstoja še nevarnost in da ne mara ustvariti principa, da bi Turčija v vojnem času ne smela zapreti Dardanel za promet. Pač pa je turška vlada takoj pripravljena dovoliti prosti prevoz skozi Dardanele, če ustvarijo velesile za Turčijo garancije, da ne bo podvzela Italija proti Dardanelam nobene akcije.

Sedaj se vrše med velesilami pogajanja glede vprašanja garancij proti italijanskemu napadu na Dardanele. V zvezi s tem vprašanjem pa je naravno tudi vprašanje lokaliziranja vojne.

Angleška je sprožila kot prva misel takega posredovanja in Rusija, ki ima na prosti poti skozi Dardane-

le največji interes, se je pridružila tej akciji, da, šla je celo delj, ter poslala pred Bospor svoje vojno brodovje, da je pripravljena za vsak slučaj. V glavnem bi šlo tu za to, da italijansko vojno brodovje ne priplove v severni Arhipel.

Že oni del govora ruskega zunanjega ministra Sasonova, ki govori o vojni, daje pojasnila, na katero pozorišče želi Rusija imeti omejeno vojno pozorišče, da turška prestolnica ne bo ogrožena. Ono mesto v Sasonovem govoru se glasi:

»Splošno priznanje možnosti novih komplikacij in zavedno stališče velesil napram mogočim posledicam, upravičeno upanje, da ostane mir na Balkanu neskaljen in da ne izzove italijansko-turška vojna splošnega konflikta. Doslej smo opažali razumevanje te nevarnosti v načinu boja na italijanski strani. Italija je do zadnjega časa omejila svoje vojne operacije na oddaljene kraje, očitno z namenom, da ne zadene preobšutno interesov nevtralnih držav. Bombardiranje Dardanel, ki se je izvršilo te dni, ni imelo v spremstvu nadaljnjih akcij, ki bi dokazovale, da Italija ne stoji več na onem stališču, kajti italijansko brodovje se je vrnilo v Italijo, ko je zasedlo nek majhen otok v južnem Arhipelu.«

S tem je Sasonov dal izraz mnenju, da bi interese velesil ne bili preveč prizadeti, če se omeji Italija s svojimi vojnimi operacijami na južni Arhipel in brez dvoma Sasonov te želje velesil ni izrekel brez privoljenja Angleške.

Šlo bo sedaj za to, določiti mejo, kje se začne južni in severni Arhipel in zlasti Angleška in Rusija, kot najbolj prizadeti državi, se bosta morali potruditi, da dobita od Italije zaželjeno obljubo. V Rimu so baje merodajne osebe že izjavile, da Italija sedaj nima namena zopet napasti Dardanel, striktno obljube pa še ni. Kako stališče pa bo zavzela Avstro-Ogrska in Nemčija, o tem govoriti bi bilo danes še prezgodaj.

Znamenje pa je morda ravno zadnja odredba avstrijskega Lloyda, o kateri smo govorili zgoraj. Za to pa govori tudi odgovor ruskega ministrskega predsednika Kokovceva zastopnikom ruske trgovine in obrti, ki je izjavil, da je upravičeno upati, da bo Turčija v kratkem času zopet odprla Dardanele.

Boj s pariškimi avtomobilskimi apaši.

Nekatere podrobnosti krvavega boja. — Milijonar anarhist.

Natančno sliko krvavih bojev v Choisy je roi je podal vodja policije Guichard: Vedeli smo, da je dal milijonar Fromentin, ki je znan kot prijatelj anarhistov in ki ima več vil v Choisy, svojo avtomobilsko lopo v najem anarhistu Dubois, intimnemu prijatelju avtomobilskega roparja Bonnota. Mislili smo, da bi ne škodovalo, če bi si ogledali tudi to lopo. V spremstvu svojega pomočnika Legrand in dveh, z revolverji oboroženih policijskih inspektorjev, sem se peljal v Choisy le roi ter odprl vrata garaže. Nam nasproti je stal Dubois, ki se je ravno kar hotel odpeljati na trikolosnem avtomobilu. Policijski inspektor Arnon je nameril revolver proti Duboisu, toda revolver se ni sprožil. Med tem časom je pa Dubois hitro potegnil revolver in ustrelil. Ena krogla

se je čutil še slabega in brez moči, je bil vendar iz nevarnosti.

»Dolgo sem spal,« je mrmral.

»In kake sanje sem imel! Zdelo se mi je, da vidim Ireno, a nisem bil v stanu z njo govoriti. In ko sem se trudil, da bi jo objel, se je premenil njen obraz, postala je večja in jaz sem bil v kremljih tistih pošastnih pogrebcev. Pozno je že — sonce stoji visoko — vstati moram in se odpraviti na pot. Irena je v Lombardiji. Ne, ne; to je bila laž, brezbožna laž. V Florenci je; zopet moram začeti z iskanjem.«

Spomnivši se te svoje dolžnosti, je vstal s postelje. Čutil se je, kako je brez moči. V začetku še stati ni mogel, če se ni opiral ob zid. Polagoma je vendar zadobil toliko moči, da je mogel četudi s težavo in naporom zopet hoditi. Bil je silno lačen in je hlastno zavžil ostanke jedi, ki jih je našel. Takisto hlastno se je umil. Čutil se je posvečenega in pokrepčanega ter se začel oblačiti. Z začudenjem je zapazil kako so mu shujšale roke in ves život in šele zdaj ga je obšla misel, da je v nezvesti preстал težko bolezen.

»In popolnoma sem bil sam,« si je mislil, »in nikogar ni bilo pri meni, da bi name pazil. Narava je bila moja edina strežnica. Ali — ah — koliko časa je med tem poteklo in v moja oboževana Irena — hitro, hitro, nobenega trenutka ne smem več zamuditi.«

(Dalje prihodnje.)

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Šesti del.

(Dalje.)

V.

Zmota.

Tri dni, tri usodne dni je ostal Adrian brez moči in brez zavesti. Toda kuge ni imel, kakor je domnevala njegova plemenita strežnica. Trpel je le na silni, nevarni mrzlici, ki se ga je lotila vsled velikih naporov, nemira in groznih duševnih bolečin, ki jih je preстал.

Zdravnika, ki bi se ga bil zavzel, ni bilo dobiti nobenega, pač pa ga je vsak dan obiskal v zdravilstvu izvežban menih. Za odsotnosti menih pa je bilo eno bitje vedno navzoče, da mu popravlja ležišče, pazi na njegovo vzdihovanje in ga čuva med spanjem. A celo med tem žalostnim službovanjem je Ireni ves selje prevzelo srce, kadar je bolnik v mrzličnih sanjah imenoval njeno ime in govoril o njej z besedami strastne ljubezni.

Kraj vseh naporov v tem dolgem tednu, ko se je komaj odmaknil od njega, ko je zavzivala hrano, samo da je moči ne zapuste, ko ni bila v stanu zatisniti očesa, si je vendar ohranila telo in srce čudovi-

to čvrsto. Pobožni menih se je čutil, da je bilo pri vsakem njegovem obisku njeno lice še tako sveže in so bile njene oči tako jasne. Še pozno v tretji noči je menih obiskal bolnika in zapisal krepko zdravilo.

»To noč,« je dejal Ireni, »nastopi kriza. Če bo, kakor upam, pri zavesti, ko se vzbudi in mu bo žila mirno bila, potem je rešen; če pa se to ne zgodi, potem, hčerka moja, bodite pripravljeni na najhujše. V slučaju, da zapazite kaj vznemirljivega, spoznate iz tega listka, kje me dobite ob vsaki uri ponoči in zjutraj, ako mi Bog prizanese.«

Menih je odšel in Irena je zavzela svoje mesto pri bolniku.

Adrian je v začetku spal nemirno in vse je kazalo, da bijeta njegov duh in njegovo telo težak boj, boj na življenje in na smrt. Molče in potrpežljivo je sedela kraj postelje Irena. Svetilka je stala v zadnjem kotu sobe za preprogo, tako da je bilo videti le obrise bolnika. V Ireni so osemle in otrpnile vse misli, tako strašna je bila negotovost; čutila je samo grozen strah. V upanju te edine noči je bila obsežena vsa njena usoda. Ravno ko se je kazalo, da je močan, poživljajoč spanec prevzel Adriana, je globoki mir na ulici prekinil zvonec mrtvaškega voza. Zdaj je utihnil, zdaj se je zopet oglasil. Končno so se kolese vstavila pod njenim oknom in globok, težko razumljiv glas je zaklical: »Prinesite mrliča ven.« Vstala je in šla tiho k vratom,

da bi jih zaprla. Mračna svetloba je padla na zakrinkane pogrebe.

»Na vrata niste napravili znamenja in mrliča tudi niste pripravili,« je godrnjal eden pogrebcev. »A nocoj je tretja noč in zdaj je goden za nas.«

»Tiho! on spi — idite, hitro; ni ga napadla kuga!«

»Kuga ga ni napadla?« je nevoljno rekel pogravec. »Mislil sem, da se ne sme nobena druga bolezen vtikati v naše pravice.«

»Pojdite — tu imate denar — pustite nas.«

Strašni pogravec je godrnjal odšel. Mrtvaški voz je šel dalje, zopet se je slišalo zvonjenje, potem vedno slabše, dokler se ni izgubilo v daljavi.

V strahu, da sta nadležni obisk in zvonjenje motila Adriana v spanju, se je Irena priplazila k postelji. Adrianov obraz je vsled spanja izgledal, kakor da leži na njem železna maska. Ni se ganil, komaj da je dihal in ni se ganil. Potipala ga je za žilo — bila je slaba. Irena je bila zadovoljna. Umaknila se je v tih kotiček, položila na mizo križec, ki ji je visel na vratu in z iskrenostjo trpečega srca molila, naj bi šel ta kelih mimo nje.

Napočilo je jutro, ne počasi in mračno, kakor v severnih krajih, marveč s presenetljivim sijajem, kakor bi se bil velikani zbudil iz sanj. Hipen nasmev, jasno zažarenje in

je zadela inspektorja na roki. Na mol poziv, naj se uda, se je Dubois umaknil in streljal. Hiteli smo zaradi tega k vratom ter jih zaprli. V tem trenutku je začel nekdo z balkona streljati. Inspektor Angen je dobil več strelcev v trebuh. Bil je Bonnot, ki je streljal z balkona.

Med tem časom je župan v Choisy le roi telegrafično obvestil Pariz, da so zasledili Bonnota v njegovem skrivališču in da so ga obkolili v neki lopi. Polagoma smo dobili pomoč od republikanske garde, ki je jela streljati proti lopi, ki je bil bolj uspešen, nego smo prvotno mislili. Dubois je bil na mestu mrtev. Bonnot je bil ranjen od dvanajstih strelcev. Po prvih strelcih smo nehali streljati. Zdaj je stopil v akcijo poročnik republikanske garde. Pred seboj je vozil ročni voziček, na katerem so bile žimnice kot zaščita. Vendar pa poročnik ni mogel priti s svojim vozom blizu garaže. Seže ko so peljali pred njim lojtrski voz, poln slame, se je mogel poročnik približati garaži s svojim ročnim vozičkom, na katerem so bili razni eksplozivni predmeti. Prvi poskus, vreči granato, se je ponesrečil. Pri tretjem poskusu je začela lopa goriti. Ko se je dim nekoliko razpršil, smo videli, da se je desna stena lope razrušila. Počakali smo par minut, da bi videli, če morda roparji ne bodo poskusili rešiti se iz gorečega poslopja. Vendar je pa ostalo vse mirno.

Nato sem šel s svojim bratom in z nekaterimi inspektorji, kriti z žimnicami, proti razvalinam garaže. V garaži, kjer je bilo polno dima, smo se le težko orientirali. Vendar smo pa prišli kmalu na kraj, kjer je ležal Dubois mrtev. V prvem nadstropju je ležal med žimnicami Bonnot, ki je krvavel iz več ran. S tresočimi rokami je hotel z revolverjem na nas ustreliti, vendar pa ni imel dovolj moči. Njegove ustnice so šepetale: »Pogin izdajalec!« Štirje moške so odnesli roparja po stopnicah na prosto. Ko je množica zagledala Bonnota, je postala zelo vznemirjena in razburjena. Vse je kričalo: »Smrt pošasti!« Mnogo truda smo imeli, da smo zabranili, da množica ni linčala roparja. Ni mogel več govoriti. V bolnišnici je kmalu nato umrl.

Rdeče gnezdo. — Zakladi v garaži. — Bonnotov testament.

Lopa, ki jo je imel Dubois v namenu in kjer se je skrival njegov tovariš Bonnot, je bila last milijonarja Fromentina, ki je naselil v svoji bližini celo anarhistovsko kolonijo, vsled česar so imenovali to kolonijo rdeče gnezdo. Fromentin je zdaj v Maroku. Ko je prišel Guichard s svojimi ljudmi po bombardiranju v garažo, so zagledali truplo Dubois. Na prvi pogled ni imel nikakih ran, vsled česar so mislili, da se dela bandit mrtvega. Kriminalni ravnatelj je zaradi tega ukazal, da se odda več strelcev na ležeče truplo, kar se je tudi zgodilo. V prvem nadstropju so dobili Bonnota, skritega med žimnicami. Guichard je ustrelil na Bonnota ter ga zadel v sence. Obliit s krvjo se je zgrudil. Na tleh so ga prijeli ter preiskali njegove žepne, kjer so našli pilo cikankalija. V nekem kovčegu so našli denar in razne druge vrednostne papirje, ki so bile last Bonnota. V portfelju je imel 50 frankov. Razentega so dobili več sposobnostnih dokazov za šoferje, ki sili bili ukradeni. Nadalje so dobili rojstne liste in razne druge legitimacije od raznih oseb, ki jih je Bonnot vnapretil, ko je nastopal pod napačnim imenom. Najzanimivejši je bil neki spis, ki ga je Bonnot označil kot svojo oporoko. V tem je izjavil, da je več oseb, ki so bile aretirane, nedolžnih. Bonnot piše v oporoki: »Pravico imam živeti. Vsak človek ima to pravico. Če mi hoče vasa neumna in zločinska družba to prepovedati, je tem slabše zanj. Kar sem jaz storil, ni tako slabo, kakor pa uboge siromake z delom izrabljati ali pa z vojaki v vojaških zaporih grdo ravnati. Slaven mož sem. Vsled tega raztrobite moje ime po vseh deželah. Mnogi mi bodo to zavidali, ki bi radi imeli, da bi časopisi o njih govorili, kar se jim pa ne posreči.«

Hišne preiskave.

Nekateri časopisi zahtevajo, naj se odločno nastopi proti anarhizmu. Včeraj se je vršilo v Parizu in v okolici več nego sto hišnih preiskav, posebno v južnih predmestjih, kjer je imel Bonnot jako živahne zveze.

Samomor aretiranega anarhista.

V Verviersu so aretirali anarhista Sartorija, ko je zaklical »Živio Bonnot!« Ko je v zaporu izvedel, da je Bonnot mrtev, se je usmrtil.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Prvemu se je boginja Diana letos nasmejela našemu vrlému starosti »Sokola«, bratu Počivavsku, v nedeljo, ko je visoko pod Sv. Planino ustrelil kapitalnega pete-

lina. Vztrajnemu lovcu in navdušenemu Sokolu zaslišemo: Lovski blagor in na zdar!

Narodno-gospodarska anketa v Celju, katero je sklicala celjska podružnica »Branibora« in ki se je vršila v soboto zvečer pri Zvezdi, je bila izvanredno mnogobrojno posejana, in razgovor, ki se je razvil o gospodarskih razmerah štajerskih Slovencev v potujočih okrajih sploh ter o razmerah v Celju in okolici posebej, je bil nad vse zanimiv. Zborovanje je otvoril podružnični predsednik gosp. dr. Milko Hrašovec, ki je v daljšem referatu podal nekako sliko našega gospodarskega položaja v okolnih krajih mest, kjer razna nemška podjetja utrjujejo nemstvo. Treba bi bilo zainteresirati naš kapital za industrijska podjetja, ki bi bila nujno potrebna osobito v celjski okolici. Podal nam je še številčno razmerje slovenskega in nemškega trgovstva v Celju in opozarjal na pango, katere bi morali imeti še zastopane. Isto je storil gosp. dr. Brunčko glede slovenske obrti, nakar so v zanimivo debato posegli gg. Rebeck, Stibler, dr. Božič, Smrtnik, Gradišnik, dr. Hrašovec Juro itd. Vsebinske debate se naravnost odteguje javnosti. Sklenilo se je, za enkrat vzeti v pretrse in izvršitev nekatere najnujnejše gospodarske potrebe glede slovenske obrti in trgovine v Celju, enake sestanke (širše in ožje) pa sklicevati večkrat, da pridemo končno v Celju zopet do sistematičnega, programatičnega dela na jačanju naše narodne gospodarske sile. Taki sestanki in temeljiti razgovori, iz katerih se končno izkristalizirajo jasni sklepi, so bili že davno nujna potreba.

Slovensko gledališče v Celju. Igralci slovenskega gledališča v Ljubljani bodo gostovali v Celju v Narodnem domu: v soboto 4. maja ob 8. zvečer z M. Halbejevo igro: »Reka«; v nedeljo 5. maja ob 8. zvečer z F. Molnarjevo »Gardist«; v torek 7. maja ob 8. zvečer z A. Funtkovo »Tekma«. — Opozarjamo slovensko občinstvo na te tri večere. Častna dolžnost naša je, da jim z obilnim obiskom povrnemo trud in žrtve za slovensko umetnost.

V Zalcu bodo v ponedeljek dne 6. maja ob 8. zvečer v dvorani gosp. Janiža gostovali slovenski gledalci — igralci iz Ljubljane z burko »Nebesna zemlja« in pričakujejo iz Savinjske doline mnogobrojne udeležbe.

Iz Pušave nad Mariborom. Tu se je vršil 28. t. m. občni zbor podružnice Ciril-Methodove družbe za Pušavo, Cinjač, Zalo in Selnico. Navzoča sta bila iz Celja gg. Ivan Prekoršek in Miloš Stibler. Za novo upravno leto se je izvolil sledeči odbor: za predsednika gosp. Fr. Sagaj iz Selnice; za podpredsednika gosp. Andr. Hauptman iz Rute; za tajnika gosp. Ivan Mesarič, za blagajnika gosp. F. K.; v odbor pa gg.: J. Strnad, Fikfak, Jak, Krane, Fr. Mesarič, H. Vollmeier, Kure, Al. Majcen; za namestnike gg.: Jože Ilgo, Maks Glaser, Jak. Seifrid; za računsko preglednike gg.: Ad. Fridl, Agrež; kot delegat za glavno skupščino: Miloš Stibler. Podružnica obeta za letošnje leto lep razvoj.

Vladni komisar v Gradcu, plem. Underrain, ki je dne 25. aprila prevzel občinske posle, je odredil, da se imajo v svrhu pokrivanja občinskih potrebščin najdalje do konca maja pobirati mestne doklade kakor do zdaj. Do takrat upa izdelati nov proračun.

Iz Gornjega grada. Cesar je potrdil izvolitev župnika Dekortija na Ljubnem za načelnika in zdravnika dr. Jos. Goričarja v Mozirju za podnačelnika okrajnega zastopa gornjegrajskega.

Iz Šoštanj. Tri tedne zapora je dobil 18letni hlapec Marko Karpnik iz Belih vod, ker je marca letošnjega leta v gostilni Alojzije Skaza v Topolšici v prepiru z nožem lahko ranil Franca Žagarja, ki ga je hotel udariti z bičem.

V Selnici ob Dravi se je v nedeljo 28. t. m. vršil lep obisk gospodarski shod. Otvoril in vodil ga je posestnik gosp. Fr. Sagaj. V daljših poljudnih izjavah je zadržni tajnik gosp. Miloš Stibler slikal zborovalcem važnost in potrebo kmetijsko-gospodarske organizacije, cilje in namene Kmetijske družbe in njenih podružnic, dobrote, ki jih za malenkosten znesek uživajo člani podružnic itd. ter je pozival navzoče, naj se strnejo s sosednimi občinami v krepko kmetijsko podružnico. Navzoči kmetje so odobrvali izvajanja govornika in pritrldili ustanovitvi. Ko so se govorili nekateri gg. (nadičletli in župan Lasbacher iz Ruš itd.), so se v dopolnilo že obstoječega pripravljalnega odbora za ustanovitev podružnice v Rušah izvolili v odbor gg.: H. Vollmeier, Fr. Sagaj, Fr. Mesarič in Fr. Lep. V Rušah se je nabralo doslej že 32 udov. Tudi Selnici bodo sedaj pridno nabirali. Vrlo naprej!

Od St. Petra na Medv. selu se poroča, da so tamošnjemu župniku, znanemu zagrizencu Gomilšku, pobegnili oče, mati in ena sestra, baje zaradi neznosnih razmer, ki vladajo med župnikom in farani. Pred odhodom so mu baje nujno priporočali, naj kompetita na drugo faro, kjer da se zopet lahko vidi. Lepe razmere morajo to biti, če že starši ne morejo pri njem obstati. To je tisti Gomilšek, ki je prišel — po njegovi lastni izjavi! — v St. Peter »Strmškovih zvezd dol klatit!« Pri zadnjih občinskih volitvah pa je s par glasovi večine zmagal le vsled obrekovanja in sleparij, zaradi česar so bili že posamezni njegovi agitatorji obsojeni. In vera bi naj ne pešala?

V Šmarju pri Jelšah ima 9. maja t. l. Društvo za otroško varstvo in oskrbo mladine občni zbor ob 2. popoldne v sobi št. 16 okrajne sodnije.

Drobne novice. Cvetlični dan v Gradcu je nesel 20.000 kron čiste dobička. Nabiralo se je za revne nemške otroke. Kakor vidimo, Nemci pridno skrbijo za mladino! — V Mariboru je Sletni Franc Lex, sinček žel. delavca v Studencih, padel z voza, ki je bil z lesom obložen. Predno je voznik mogel voz ustaviti, je šlo zadnje kolo preko dečkove glave in mu jo zmečkalo. — Ponarejeno krono je dal v Šmarju v neki trgovini posestnik Val. Novak. Pri zaslišanju je povedal, da mu jo je dal neki Hrvat in da je vedel, da je ponarejena.

Koroško.

Iz Celovca. Mariborsko dramatično društvo gostuje v nedeljo dne 12. majnika v Celovcu. Vprizori se krasna zgodovinska slika: »V znamenju križa«, ki se je morala v Mariboru na splošno zahtevo v enem letu trikrat ponoviti. Ker nastopi Dramatično društvo s celim svojim ensemblom in z lastno, nalašč za to igro nabavljeno scenerijo in garderobo, se nam obeta nekaj izrednega, kar se v Celovcu v doglednem času gotovo ne bo več videlo. Ker sodeluje pri predstavi obče znani izvrstni orkester mariborskega »Glasbenega društva«, naj nihče ne zamudi prilike, se naučiti ob zvokih domače godbe izvanredne prikazni na našem odru v Celovcu. Začetek predstave ob 4. popoldne. Predprodaja vstopnic v uredništvu »Mira«, Celovec, Pauličeva ulica 7. — Po predstavi koncert »Glasbenega društva« pri pogrnjenih mizah. Vstopnina k predstavi: Lože 1. reda 3 K, II. reda 2 K, sedeži 1. do 3. vrste 2 K 50 v, 4. do 6. vrste 2 K, 7. do 9. vrste 1 K 50 v, ostale vrste 1 K, stojišča 60 v, za vojake 40 v.

Smrtna nesreča na celovski električni železnici. Kakor smo že včeraj poročali, je trčil včeraj kolesar, neki kovaški pomočnik Josip Rom, na Sentski cesti v Celovcu v voz električne cestne železnice. Rom je dohitel na vogalu dva kolesarja. Med tem, ko so se eden drugemu umikali, je trčil Rom v svojega tovariša, pri tem mu je vrglo kolo na tir in v tistem trenutku je pripeljal izza vogala tramvaj. Rom je dobil težko rano na glavi. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je v kratkem umrl, ne da bi se še kaj zavedel. Voznika tramvaja ne zadne na nesreči nobena krivda, ker je vozil pravilno, na mestu nesreče pa je hud ovinek in zaprt razgled. Ustavil je voz na par korakov, toda bilo je že prepozno.

Nesreča pri vojaških vajah. Včeraj so pripeljali v vojaško bolnico v Celovec nekega prostaka 4. domobranskega polka (II. bataljon) težko poškodovanega. Padel je pri vaji v hribih, nedaleč od Trbiža, čezneko pečino. Zlomil si je desno nogo v stegnu in je dobil težke poškodbe na glavi. Zdravniki upajo, da bo okrevel.

Pogrebajo delavca Josipa Čaherja iz St. Vida. Sumijo, da je izvršil kje samomor. Doma je pustil ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Primorsko.

Samomor vojak. V Gradišcu se je ustrelil lovec Kirchnop iz Lepe-salve z vojaško puško. Bil je takoj mrtev. Vzrok samomora neznan.

Napadalcu trgovca Levija v Trstu. Delavca Radovaniča, ki so ga aretirali na Sušaku in ki je na sumu, da je napadel v družbi z enim svojih tovarišev trgovca Levija v Trstu, so prepeljali v Trst in ga danes predstavijo Leviju. Polcija je nabrala že toliko dokazilnega gradiva, da skoro ni dvoma, da je Radovanič eden napadalcev. Med tem so spoznali njegovi tovariši in njegova gospodinja tudi nož, s katerim je bil Levi ranjen, kot last Radovaničeve. Levi je še vedno v bolnici, vendar je njegovo stanje vedno boljše. Obenem so uvedli preiskavo tudi zoper njegovega tovariša Cipkoviča, ki je bil tudi aretiran. Pri njem so našli več vlomilnega orodja in veliko spisov anarhistične vsebine. Bržkotne sta oba imenovana prava vlomilca in napadca trgovca Levija.

Nov način samomora. Včeraj je bilo poklicano tržaško rešilno društvo na stanovanje 21letnega zasebnika D. Pavlina. Mož se je hotel umoriti na ta način, da si je s svilneno vrvico silno trdo prevezal žile na rokah in nogah.

Razpočena plinova cev — sedem ljudi v smrtni nevarnosti. Ko so včeraj v Pulju tlakovali cesto na Campo Marcio s parnim kolesom, je počila v hiši št. 22 glavna plinova cev. Plin se je nenadoma razširil po hiši in vsi stanovalci so bili v nevarnosti, da se zaduše. Prvi je zapazil nevarnost trgovec Petronio. Tekel je v svoje stanovanje, kjer je našel svojo soprogo, sina, brata in svakinjo pred vratmi na tleh. Bili so že vsi brez zavesti. Znosil jih je na ulico, kjer so jih oživil. Sosedje so udrli med tem v stanovanje zakonskih Keršič, ki sta bila tudi že oba nezavestna. Tudi ta dva so rešili.

»Crveni Barjak« se imenuje nov list, ki je pričel včeraj izhajati v Dubrovniku. List je glasilo socialistov.

Meč znanega bosanskega junaka Mehmed paše Sokolovića, ki je izborna delo pristnega damaščanskega kova, je včeraj kupil za veliko vsoto ogrski grof Teleki v Dubrovniku.

»Karpata«, ki si je pridobila povodom katastrofe »Titanica« največ zaslug pri rešitvi ponesrečencev, pride dne 6. majnika v Reko. Reški magistrat je sklenil, da priredi mesto parniku slavnosten sprejem in častno pogosti častnike in moštvo parnika.

Iz štiavanjske kaplanije.

Matenja vas pri Prestranku, koncem aprila.

Prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski, čast. gosp. župnik slavinski ter čast. gosp. kaplan štiavanjski.

Ker je nenadna odpustitev gospoda kaplana Mezinca opravičeno vzdignila precej pozornosti ter se razširjalo po okolici različne krive in prave govorice, odločili smo se natočiti spoštovanim sožupljanom in ostalim kupico čiste vina, čiste resnice.

Po odhodu gosp. župnika Remžgarja v Logatec nastopil je službo v Matenji vasi gosp. Ivan Mezinec, upokojeni duhovnik iz goriške škofije. Z njim sta prišla tudi brat in sestra njegova. Možak se je obnašal ves čas mirno in dostojno ter vestno opravljal svoja duhovna opravila, tako, da je prišel v kratkem ne le po domači kaplaniji, temveč tudi daleč naokolu na glas vestnega duhovnika. Nisi ga videl klatiti se po vaseh, tem manj pa po gostilnah, tudi ga niso obiskovale nečakine, kar je zelo v modi po nekih farovžih. Živ krst mu ne more očitati slabega dejanja ali pohujšljivega vedenja. Edino zabavo je imel s tem, da je zajahal konja ter jezdil pol ure po okolici, ali se z bratom peljal na sprehod. Sicer je pa samotaril v štiavanjskem farovžu ter bil z vsemi enako prijazen in vljuden. Kdor ga je poznal, ga je spoštoval in v devetih mesecih svojega bivanja pri nas si ni nakopal v svoji kaplaniji niti enega sovražnika.

V nedeljo jutraj, dne 21. t. m., oznanil je gosp. kaplan po naročilu gosp. župnika, da naj popoldne vsi prinesejo plačat od cerkvenih sedežev, kdor ne prinese denarja, temu se boše sedež takoj prodal na dražbi. To se je tudi zgodilo. Mimogrede bodi omenjeno, da ljudje zahtevajo od gosp. župnika denar nazaj, kar je popolnoma opravičeno. Sumljivo je bilo, zakaj se gosp. župniku tako mudi odnesti denar, a slutil ni nihče, kaj se pripravlja. Dne 22. t. m. je bil gospod župnik v Ljubljani, dva dni pozneje pa poč kakor strela z jasnega, nenadoma govorica, da mora gosp. kaplan do 1. maja zapustiti Matenjo vas ter da mu je za celo ljubljansko škofijo odvzeta jurisdikcija. To znači, da v ljubljanski škofiji ne sme več maševati, krstiti itd., sploh ne več cerkvenih opravil opravljati. Dotični ferman se glasi dosledno:

»Št. 1665.

Častitemu gospodu **Ivanu Mezinu, duhovniku v pok.**

Matenji vasi.

Radi Vašega, duhovniku neprimerenega življenja, se Vam s tem odvzame vsa sodnost v ljubljanski škofiji z naročilom, da morate do 1. maja t. l. zapustiti Matenjo vas.

Kn. šk. ordinarijat v Ljubljani, dne 23. aprila 1912.

† **Anton Bonaventura m. p., škof.**

Vest o tem se je po bliskovito razširila po kaplaniji, razburjenje je bilo veliko. Nihče ni hotel verjeti, da je kaj takega mogoče. Hudodelca, morilca, kateri je zakrivil umor ali še kaj hujšega, sodišče zasliši, dovoli mu, da navede priče v svojo obrambo in mu še celo postavi pravnega zagovornika. V tem slučaju pa je gospod knezoškof izrekel sodbo brez zaslišanja, brez prič in niti 14dnev-

nega roka mu ni dovolil, kakor mora gospodar svojemu hlapcu, ako ga odpušči iz službe. V očigled tem že s človeškega stališča obsodbe vrednemu ravnanju, nismo mogli držati rok križem. In ko bi bil gosp. kaplan res kako hudodelstvo zagrešil, je navsezadnje vendar le človek, kakor sta tudi gosp. knezoškof in gosp. župnik človeka. Torej v petek, dne 26. t. m., odpravila se je deputacija šestih mož in sicer: Skac in Mihlič iz Matenje vasi, Andrias in Matic iz Rakitnika ter Krnevc in Uršetnik iz Grobišč. Nesli so vlogo na knezoškofa, podpisano od vseh posestnikov kaplanije, le dva, in sicer klerikalca, nista hotela podpisati, pa ne iz sovraštva do gosp. kaplana, temveč iz bojznosti pred gosp. župnikom. V vlogi se je pozvalo gospoda knezoškofa, da nam pusti še nadalje obče priljubljenega gosp. kaplana ter da navede vzrok, radi katerega je odpuščen gosp. kaplan. Gospoda knezoškofa deputacija ni dobila doma, pač pa jih je skrajno nemilostno sprejel v svojih zavodih v Št. Vidu. Moške, v svesti si svoje pravične zahteve, pozvali so škofa na odgovor v zmislu vloge, ter po daljšem prerakanju dobili dovoljenje, da sme ostati gosp. kaplan še do 15. julija t. l. v Matenji vasi. Pridigovati in spovedovati pa da sme le, ako mu dovoli slavinski gosp. župnik.

Glede pregreška gosp. kaplana pa Prevzvišenost ni hotela dati nikakega pojasnila, oziroma odgovora — znamenje, da ni prav ničesar zakrivil. Kakor človek, kateri ima slabo vest, je gosp. knezoškof možem vedno roko ponujal ter jih silil iz sobe.

Slavinski gosp. župnik je potem gosp. kaplanu dovolil, da sme, dokler je v Matenji vasi, opravljati vsa cerkvena opravila, kakor do sedaj. Ponovno znamenje, da gosp. kaplan res ni ničesar zakrivil — zakaj je torej obsojen? Bo znabiti vedel povedati kaj gosp. župnik slavinski? Prosimo! Priporočali bi pa njemu, kakor tudi gosp. knezoškofu, naj se ne igrata z ognjem, drugače ju zna doleteti zelo neljubo presenečenje, ker je ljudstvo skrajno razburjeno.

Več Štiavanjcev.

Dnevne vesti.

† **Dalmatinski list o politiki slovenskih klerikalcev.** Spljetska »Sloboda« razpravlja na uvodnem mestu o politiki jugoslovanskih poslancev na Dunaju in piše med drugim: »Vse narodne stranke v Dalmaciji so se složile v tem, da naj store hrvaški in srbski poslanci na Dunaju najodločnejše korake v parlamentu in delegacijah proti nasilstvom na Hrvaškem. Stranka prava je takrat napovedovala tudi podporo svojih zaveznikov, klerikalnih Slovencev in se je v to svrhu njen podpredsednik dr. Drinković nekoliko dni pred otvoritvijo parlamenta napotil v Ljubljano, da bi za obstrukcijo, skienjeno v Dalmaciji, pridobil tudi Šustersičev klub. Dalmatinski pravaši so se tudi nadejali, da bodo to dosegli. Drugi Dalmatinci niso delili njihovega optimizma. Poznavajoč Šustersičevo politiko, njegove zveze in metode, jim ni bilo težko pogoditi, da kranjski deželni glavar dr. Šustersič ne bo hotel in ne smel začeti obstrukcije radi komisarijata na Hrvaškem, dasi se Šustersič razume na to, da vodi najljubejš obstrukcijo radi mnogo neznatnejših stvari... Odgovoru ministrskega predsednika Stürgkha na interpelacijo o Hrvaški se pripisuje velika važnost in proglašja za velik uspeh Hrvatov. Na prvi pogled se pač zdi tako. Ako pa se globlje prodre v to vprašanje, se pride do nasprotnega prepričanja. Ko so šli naši poslanci na Dunaj, kaj je bilo takrat njim in vsemu našemu narodu najbolj pri srcu? Da se protestuje proti nečutenemu nasilstvu na Hrvaškem in da se čim najpreje napravi konec temu tiranstvu. Sedaj pa vprašamo, ali je navadna interpelacija primerno in narodu dostojno sredstvo, da se protestuje proti gaženju vseh ustavnih in državljanjskih svoboščin na Hrvaškem? Gotovo ne... Ministrski odgovor, ki ga je interpelacija izzvala (a to je bilo vse vnaprej dogovorjeno med Šustersičem, Stürgkhom in Lukacsem), je v tem oziru samo poslabšal situacijo. Stürgkh je izzval Madžare in spravil vsako ogrsko vladu v položaj, da ne more takoj dovoliti, da bi se odpravil komisarijat na Hrvaškem, če tudi bi to hotela, ker bi bila to kapitulacija Ogrske pred Avstrijo. To lahko razume vsak otrok. Minister Lukacs je že napovedal, da mu je z merodajne strani objubljenopolno zadoščenje Ogrski. A kaj imamo mi od Stürgkhovih praznih besedi? En si-renski glas več, kakor da bi jih ne bili že dovelj slišali. V Pešti nas bi-jejo, na Dunaju nas obmilujejo, a za kulisami si drug drugemu stiskajo roke, uživajoč, da se jim pri Hrvatih stara komedija vedno sijajno posreči. Stürgkhova izjava se mora

smatrati kot ubod Ogrske, toda kdo bo plačal račun? Vedno Hrvaška, kateri je namenjena vloga edine ranljive pete za Ogrsko in zato mora vedno krvaveti... To je gotovo na korist nekemu tretjemu, a Hrvatoma in Srbom gotovo ne. Na korist je to tudi Šusteršiču, ki se pač zaveda, kaj in zakaj to dela.

+ Zopet velik klerikalni »uspeh«. Kakor smo že včeraj poročali, se najbrže ljubljanska policija že s 1. januarjem 1913. podpravi, ker je vlada svojo prvotno zahtevo, da ima ljubljanska občina plačevati za vzdrževanje policije letni prispevek 130.000 K, reducirala na 80.000 K in je deželni odbor ta prispevek odobrila. To stvar skuša sedaj »Slovenec« izkoristiti v svoje strankarske namene in kriči, da je zasluga njega, dr. Šusteršiča in klerikalne stranke, da je vlada znižala svojo prvotno zahtevo od 130.000 na 80.000 kron, in da so s tem klerikalci Ljubljani prihranili 50.000 kron. Tako si drznejo javnost slepariti tisti ljudje, ki so v deželnem zboru in v svojih listih neprestano trobili, da naj Ljubljana z veseljem prevzame zahtevani prispevek v znesku 130.000 K, češ, da je to za mestno občino naravnost sijajno ugodna ponudba! Ali klerikalni sleparji res mislijo, da imajo ljudje tako kratek spomin? Če ima kdo zaslugu na tem, da je vlada odjenjala za 50.000 K, gre ta zaslugu edino odločnemu in neizprosному nastopu napredne večine v občinskem svetu in nikomur drugemu. Da, lahko celo trdimo po najzanesljivejših informacijah, da bi bila vlada eventualno pripravljena odnehati ne samo za 50.000 marčev celo za 80.000 K, ako bi deželni odbor podpiral mestno občino v njenem energičnem nastopu in odporu. Da je pri klerikalcih, ki so celo javno govorili, da je od vlade zahtevani prispevek po 130.000 K še preizek, popolnoma izključno, da bi podpirali mestno občino v njenem odporu, je jasno. Zato lahko upravičeno klerikalcem očitamo, da so pri vprašanju podpravljanja policije Ljubljano oškodovali za letnih 30.000 K, kar odgovarja kapitalizirani glavnici malodane 1 milijon kron. Klerikalci so torej oškodovali Ljubljano za okroglo 1 milijon!

+ Klerikalno demagoštvo. Včeraj so klerikalci priredili v »Ljudskem domu« shod za delavce v tobačnem tovarni, češ, »da liberalci v državnem zboru delajo na to, da naj bi država opustila tobačne tvornice, jih prodala zasebnim delavskim krivosom, bogatašem in tako udarila tobačne delavce in delavce.« — Nekaj posebnega se mora goditi v vrstah tobačnih delavk, ki so jih doslej imeli klerikalci vedno krepko na udi, da se morajo Krek in drugi posluževati takšnih demagoških sredstev. Ali kaj poka v klerikalni organizaciji? Nekaj mora biti po sredi, ker sicer bi Kreku pač ne bilo potreba se posluževati notorično nesresničnih vesti, da bi svoje vernike in vernice privezali nase. Vest namreč, da bi država nameravala tobačne tvornice prodati »zasebnim delavskim krivosom«, je od kraja do konca zlobno zlagana.

+ Državna železnica in šulferajn. Nekateri odločilni gospodje pri tržaškem ravnateljstvu državne železnice so začeli v zadnjem času nastopati popolnoma v nemškonskonalnem zmislu, čeprav je le minimalen del ozemlja, po katerem teče oni del železniškega tira, ki je podrejen tržaškemu ravnateljstvu, naseljen od Nemcev. Ti gospodje so začeli nekako germanizatorično delovanje. Ni dovolj, da se nastavlja v popolnoma slovenskih postajah nemški uradniki, ki ne razumejo niti besediče slovensko, temveč ti gospodje so začeli celo z denarjem podpirati razne pomemčevalne zavode. Kakor smo izvedeli, je tržaško ravnateljstvo nakazalo iz dispozicijskega fonda šulferajnski šoli na Jesenicah 1500 kron, šulferajnski šoli v Spodnji Šiški pa 500 kron. Če vpoštevamo, da je pri državni železnici nastavljenih mnogo Slovencev, ki so raztreseni po raznih nemških postajah, tedaj vidimo, da je popolnoma nepotrebno, da se pošilja na slovenske postaje kakor so Jesenice in Sp. Šiška nemške nastavljenice. Iz tega je torej razvidno, da podpira in pospešuje drž. železnica nemško ekspanzivno politiko. In še več. Nepobito dejstvo je namreč, da ti dve šulferajnski šoli ne vzgajajo le nemške mladine, temveč imata edini in glavni namen: germanizirati otroke slovenskih železničarjev. Vprašamo: zakaj se ne ustanovi slovenska šola v Knittelfeldu, kjer je več Slovencev nego v Spodnji Šiški Nemcev? Opozorjamo našo državno-zbornico delegacijo na to enostransko postopanje nekaterih gospodov pri tržaškem ravnateljstvu državnih železnic.

+ Pravičnost na c. kr. državni železnici in protežiranje Nemcev. V zadnjem uradnem listu tržaškega ravnateljstva drž. železnice so bili

trije Nemci premeščeni na večje postaje in sicer dva kot postajenačelnika v Cervinjan, oziroma v Kočevje, eden pa kot blaginja v Trst. Pripomniti pa je — in ravno to je značilno! — da so bili premeščeni iz službenih ozlogov! To se pravi namreč, da dobe povrnjene vse stroške, ki jih imajo pri preselitvi. Vsa ostala mesta, pri katerih pridejo vpoštev predvsem Slovenci, se skoraj vedno razpišejo, da s tem prihranijo stroške za preselitve. Čudno je to postopanje, ker navadno tudi nižjih kategorijam ne povrnejo preselitvenih stroškov. Tako protežiranje Nemcev na stroške Slovencev in nižjih nastavljenecv pač ni pravično in nepristransko.

+ Huđuje se »Slovenec« na nedeljsko takozvano Jurjevanje na Gradu. Zakaj se huđuje, vemo prav dobro, zato nas njegovo zabavljanje čisto nič ne vznemirja. Če bi bila prireditelj na primer za afriške zamorčke ali za kakšno drugo stvar, ki je v ozki zvezi s farško bisago, stavimo, da bi ji »Slovenec« nel slavo ter proglasil za najplemenitejše podjetje. Tako pa je bila prireditelj na korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«, to pa je za brunega »Slovenca« dovolj, da mora »načelno« seveda zabavljati proti veselici na Gradu. Zato piše: »Žrtje v prvem pomenu besede se je vršilo od ranega jutra do poznega večera. Tako liberalci razumevali pri veselicih narodno vzgojo.« Ogledali smo si prireditelj na Gradu in moramo reči, da o kakem »žrtju« nismo ničesar opazili. Videli smo pač proti večeru par oseb, ki so se morda malo preveč navžile dobrega, toda to so bili brez izjeme sami klerikalci, tudi takšni, ki hodijo »ven in noter« v deželnem dvorcu. V tem oziru bi lahko celo postregli z imeni. Sicer pa so posetili prireditelj na Gradu tudi razni klerikalni odličnjaki. Tako smo med drugimi opazili poslanca J. Ravniharja z celo njegovo rodbino. Ali se je morda tudi ta udeleževal »žrtje v prvem pomenu besede«? Če je bila prireditelj na Gradu res taka, kakor jo zlobno opisuje »Slovenec«, potem je naravnost nezaslišno in neodgovorno, da je krščansko-katoliški deželni poslanec pripeljal sabo na tako prireditelj svojo ženo in vse svoje še mladoletne hčerke. Ali ni tako, katoliška gospoda?

+ Praznovanje prvega majnika. Prvi majnik je socialno-demokratski praznik. Gorje podjetniku, ki bi se branil, dati ta dan delavcem prost. In socialni demokrat se vsekako konsekvntni. Voda in vrhovni ravnatelj vseh socialno-demokratskih konzumov, Anton Kristan v Spodnji Šiški, je namreč ukazal, da bosta dne 1. maja konzum in pa karikija v Spodnji Šiški zaprta, da morejo nastavljenici in uslužbenici teh dveh socialno-demokratskih podjetij primerno praznovati 1. maj. — Samo, če je res?

+ Volilni shod v Spodnji Šiški. V soboto zvečer ob osmih se vrši v salonu pri »Kankrtu« shod narodno-naprednih volilcev. Opozorjamo že zdaj svoje somišljenike na ta shod.

+ Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta 30. aprila. Na ljudskih šolah so bili imenovani: Za Adlešiče: Josip Gorišek; za Leskovec: Viktorija Svetek; za Hotederšico: Leopoldina Kogelj; za deško šolo Kranj: Anton Sepaher; za nemško mestno dekleško v Ljubljani: provizorična učiteljica Trenz; za II. mestno deško šolo v Ljubljani: Ivan Grad; za Loški potok: Aleksandra Kordiš.

+ Sankcionirani deželnozbornski sklepi. Cesar je sankcioniral sklep deželnega zbora z dne 25. januarja 1912, s katerim sklepom se dovoljuje občini Celje za pokritje občinskih stroškov pobirati 166% doklado na direktne davke izvemšči osebnih dohodarine in plačarine. — Dalje je sankcioniral cesar podoben sklep deželnega zbora z dne 25. januarja 1912 glede občine Godovič, kateri se dovolj v svrhu kritja stroškov za obrestovanje in odplačevanje dolga za vodovod in za kritje občinskih, občinsko šolskih in drugih stroškov pobiranje 140% doklade na direktne davke tudi z izjemo osebnih dohodnine in plačarine.

+ Iz deželne službe. Deželna koncipista dr. Bronislav Fischer in dr. Ferdo Tomažič sta imenovana za komisarja.

+ Vojaška vest. Polkovnik in poveljnik c. kr. domobranskega monturnega skladišča g. Franc Besseljak je stopil po 40letnem službovanju v pokoj in se nastane v Črnem vrhu nad Idrijo.

+ Zemljepisno znanje pri Francosih ni posebno razvito, to je splošno znana stvar. Zato se čisto nič ne čudimo, da smo te dni sprejeli pošiljatev s Francoskega, naslovljeno tako-le: »Monsieur P., redacteur du »Hrvatski Narod« a Laybach, Slovenie en Hongrie«. Slovenija na Ogrskem! Nimamo prav nič poželjenja, da bi prišli z dežja pod kap — iz Avstrije pod Ogrsko!

— Jurjevanje na ljubljanskem Gradu. Dodatno k našemu včeršnjemu poročilu o jurjevanju na ljubljanskem Gradu konstatiramo, da se je točilo pri šentjakobsko-trnovski podružnici izborna črna in belo vrhniško pivo.

Industrija tujskih predmetov za Goriško in Gradiščansko. Obrtni pospeševalni zavod v Gorici namerja za Goriško in Gradiščansko uvesti izdelovanje raznih predmetov tujske industrije in je v ta namen pridobil sedem modelov gospoda Otona Grebenca, profesorja na tukajšnji c. kr. državni obrtni šoli. Zasnove so tehnično in umetniško jako okusno izvršene, predmet pa jim je z ozirom na krajne posebnosti in industrijske razmere te naše sosedne dežele prav srečno izbran. Pripomniti je tudi, da so te reči večinoma izvedli učenci podobarskega in strugarskega oddelka na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani, pod nadzorstvom profesorja, gospoda Alojzija Repiča, in strokovnega učitelja, gospoda Adolfa Dolaka.

Iz Most nam pišejo: Včeraj popoldne ob 6. se je vršil pogreb umrlega gosp. Hunskega. Stanoval je skupno z materjo, brati in sestrami na Selu pri Oražmu. Hanski je dlje časa bolehal. Predno je umrl, je izrazil željo, da ga na mrtvaškem odru oblečejo v sokolski kroj, kar se pa ni zgodilo. Gerent Oražem se je namreč izrazil, da če ga oblečejo v sokolski kroj, potem nimajo več stanovanja pod njegovo streho, sicer pa da mu on kupi črno obleko. Rekel je tudi: »Če bode pa šli Sokoli za pogrebom, bcm jaz takoj izstopil iz spreveda.« Seveda Sokoli so bili bolj olitani, kot pa gerent Oražem. Zato se niso hoteli na cesti prepirati, ampak so ostali mirno doma. No, pa Oražmu tudi ni bilo potreba izstopiti iz spreveda, ker se ga še udeležil ni. Res, tako žalostnega pogreba še nismo videli v Mostah. Ko je sprevod dospel do pokopališča k Sv. Križu, ni bilo človeka, da bi nesel rakev. Ni preostajalo drugega, kakor voznika sta morala popustiti konje in odnesti rakev, in sicer voznik, ki je vozil duhovnika, in voznik, ki je vozil mrljake. Sestre umrlega so se bridko jokale in se pritoževale proti Oražmu. Druga drugi so si očitali, zakaj da so poslušale Oražma in zakaj da niso spravile brata k večnemu počitku tako, kakor si je sam pred smrtjo želel. Gospod Oražem, sprevod se je torej vršil po vaši želji, ali imate sedaj mirno vest?

Šmartno pri Litli. V nedeljo popoldne se je pripeljal skozi našo vas litiljski trgovec gosp. Lebinger z dvema sinovoma in gg. ritmijstvom Al. Svetecem, notarjem sinom iz Litije. Ko se voz pripelje do nove Knafličeve hiše, prileti nasproti neki kolesar. Lebingerjev hlapec potegne konje na levo, tik do hiše, a je bilo že prepozno in se je kolesar, ki se je baje šele učil voziti, zaletel v drog (štango) voza z glavo naprej. — Gospod ritmijstev je precej stopil z voza in z njegovo človekoljubnostjo, katero je že večkrat pokazal pri takih prilikah, pomagal prenesti omedlenega mladeniča v »Društveni dom«, ga dal tam položiti na žimnico telovadnega društva »Orel«, mu izpiral rano in ostal toliko časa pri njem, da se je pripeljal gosp. dr. Premrov. Ta je konstatiral, da ima ponesrečenec nad desnim čelom nekaj lobanje zdobljene in mora precej v bolnišnico. Tudi na životu je po bit in na eni roki. Pri tej nesreči je še velika sreča, da se niso splašili konji, ker potem bi bil kolesar gotovo mrtev obležal.

Iz Št. Ruperta se nam piše: Ni še dolgo tega, kar je »Slovenski Narod« poročal, kako je kaplan Štrajhar denunciral prejšnjega dacarja in ga pripravil ob kruh. Sedanjí dacar je seveda »po božji volji« dacar, ki agitira za kaplana. Pa o njem drugič. Danes hočem opisati novo žrtev, opudarjam žrtev kaplana Štrajharja. Ta žrtev je bivši tukajšnji organist J. Cimerman. Že naprej pa naj bo povedano, da imenovani gospod niti najmanj ne ve o tem članku, in da se od njega ni potrebovalo nikakih informacij. Zato je tudi popolnoma odveč, če bo zopet prisiljen, poslati v »Domoljub« kako — ne od srca idočo — izjavo. Torej J. Cimerman je žrtev Štrajharja. Ni naš namen, ga zagovarjati, saj je klerikalec, a gnusi se nam, ko vidimo, kako hoče klerikalec uničiti podložnega, ker mu ne liže petu in se vede prav po farizejsko, kakor se jih mora večina klerikalnih koritarjev, ako hočejo preživeti sebe in svoje. Organist Cimerman je bil priden in vesten na koru. Povzdignil je tukajšnje cerkveno petje na dosti visoko stopinjo, bil je marljiv cerkvenik. Edina njegova napaka je bila, da ni hodil v mlekarno menda siratke pit. Kaplan Štrajhar ga je vzel na piko. Povedati moramo, da je pravzaprav kaplan za fajmoštra, fajmošter pa za kaplana, na ta način je menda fajmošter kaplanu hlače prepuštil. — Prejšnji kaplani so bili le malo časa tukaj. Denunciral je toliko časa, da je

bil prestavljen. Sedanjí pa dela vse po svoji volji in fajmoštru je videti, da ima vezane roke, ker se nič ne gane proti Štrajharju. Kaplan je šikaniral organista toliko časa, da je ta izprevidel, če ne gre prostovoljno, bo moral iti prisiljeno. Ni pa šikaniral samo njega, temveč celo družino. Otrok ni pustil, če tudi so znali, k obhajilu. (Pretečeno leto jih je pustil), starejše je na vse strani zmerjal. Da, celo tako nesramen je bil, da jim je očital da se še ni poročila ena izmed hčera. Govoril ni z nikomur, videti je bilo, kako sovraži celo družino. — Lep duhovnik! — Fajmošter pa je celo prepovedal vstop v dve gostilni. Lep Kristusov namestnik. Vrh tega pa ni dobival niti tega, česar je zaslužil. Kaplan gotovo še danes ni plačal. Če kaplanu drugi ne plačajo, to ni organistova stvar, kaplan ima plačati organista, ne kaplanovi dolžniki! Tudi in druge stvari so dale povod, da se je — četudi nerad — moral odločiti, da zapusti Št. Rupert, zaradi kaplana. To je nepobitna resnica. Ceta fara to v! In kaj stori župnik za kaplanovo umazanost? — Veliki ponedeljek pravi na prižnici, da gre organist zato proč, ker ne more hoditi po hribih, njegova služba je bila cerkev. Ljudstvo, ki pozna dejanja našega kaplana, pravi: Kaplana proč in ne organista. To je ljudsko mnenje, Štrajhar, in ne mnenje gostilničarjev in pijancev, kakor si pisal v prvi številki lanskega »Domoljuba«. — Novemu organistu pa svetujemo, da se ravna kakor prejšnji, ne pusti svojih otrok, da bi hlapčevali Štrajharju in upošteva ljudsko mnenje, potem bo lahko živel v napredni občini. — Ignost tibi, cooperator!

Velika nesreča se je pripetila v soboto popoldne na cesti iz Idrije proti Črnom vrhu. To popoldne se je podal po poslu v vas Zadlog mehaniški pomočnik J. Trevisan s svojim motornim kolesom, spremljala sta ga z navadnimi kolesi ključavničarski pomočnik Anton Majnik in učenc Fran Logar. Na povratku so skupaj vozili do vrha takozvanih »rajč«, odkoder se spušča cesta strmo in v ostrih ovinkih navzdol. Od tu pa se je ločil Anton Majnik od svojih tovarišev, češ, da bo prvi spodaj. To pa je bilo zanj usodopolno. Ker je cesta le prestrma, mu najbrže kolesna zavora ni dovolj služila, zato že pri prvem cestnem ovinku ni mogel več ostati v cestnem tiru, marveč ga je silna brzina vrgla čez cestni rob s kolesom vred kakih dvajset metrov globoko na spodnjo »rajčo« ceste in tu takoj mrtev obležal. Prebil si je glavo, zlomil vrat in eno nogo in se tudi na rokah močno poškodoval. Tovariša, ki sta vozila za njim, sta ga našla mrtvega sredi ceste, kolo vse strto se je nahajalo komaj pol metra od ponesrečenca. Pomočnik Trevisan se je takoj odpravil v Idrijo, da naznani nesrečo orožniški postaji. Koj na to se je podala sodna komisija na lice mesta, da ugotovi nesrečo. Ker je bil ponesrečenec iz Idrije, nesreča pa se je pripetila v črnovrški občini, se je moralo preje prositi okrajno glavarstvo v Logatcu, da dovoli prenos v Idrijo. To se je zgodilo šele drugo jutro, tako je bilo truplo vso noč na prostem pod orožniškim nadzorstvom. Menimo, da bi se bilo lahko ponesrečenca takoj preneslo na dom, kakor hitro je sodna komisija izvršila ogled. Ponesrečeni ključavničarski pomočnik Anton Majnik je bil star šele 18 let in vpislen pri idrijski elektrarni. Bil je dober mladenič in zelo spreten v svojem poklicu. Tako je nepremišljeno kolesarjenje zopet zahtevalo svojo žrtev. Naj bi bil ta žalosten slučaj svarilo kolesarjem proti lahkomišljeni in nepremišljeni vožnji, ki je povzročila že toliko velikih nesreč.

Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 30. aprila, sredo 1. in četrtek 2. maja 1912: Spored učinkovitosti 1. Žurnal Pathé. (Najnovelše, šport, moda itd.) 2. Moric brani krenost. (Velekomedično; igra Prince.) 3. Jermak, največji rušilec ledu. (Senzacijski, naraven posnetek.) 4. Za Rdeči križ. (Senzacijska drama. Epizoda na tripolitanskem bojišču. Velika ameriška učinkovitost.) — Samo popoldne. 5. Predzrna igra. (Senzacionalna, npravna drama. Svetovna učinkovitost Nordiskfilm Co. Krasna slika preganjanja. Neprekosljiva vprizoritev.) — Samo zvečer. 6. Parna kopel. (Velekomedična učinkovitost.) Vsak petek specialni večer s priznanim najboljšim sporedom.

Nevarna igranja. Včeraj so trije dečki napolnili s smodnikom nek ključ ter potem na nekem dvorišču v Trnovem streljali, dokler jim stražnik ključa ni zaplenil.

Pri balincanju sta se bila včeraj popoldne na nekem dvorišču na Tržaški cesti sprla dva brata. Med preprirom je eden pograbil kroglo, s katero pa ni zadel svojega brata, marveč nekega drugega gosta, ter ga na

ustnicah znatno telesno poškodoval in mu tudi odbil pol zgornjega sekalca. Zadnjo besedo bode imelo sodišče.

Samomor v vojašnici. Včeraj popoldne se je v podstrešju topničarske vojašnice s službenim samokresom ustrelil topničarski deseterik Sikovec. Zadel se je v glavo in je bil takoj mrtev. Vojaška komisija je dala njegovo truplo prepeljati v garnizijsko bolnico. Nesrečnež je, na svojega brata naslovljenem pismu priznal, da si je vzel življenje iz strahu pred kaznijo, ker je bil naznanjen garnizijskemu sodišču.

Zasačeni so bili včeraj popoldne na Ljubljani trije obrtni pomočniki, ko so lovili brez dovoljenja ribe. Bili so še tako predrzni, da so vzeli nekemu ribiču čoln in pripravo za lov ter se z njim peljali v njegov lovski okraj.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 120 macedoncev, 60 Bolgarov in 150 Hrvatov. Na Romunsko se je odpeljalo 110 tolminskih tesačev, na Dunaj je šlo 14 Kočevarjev, v Spodnjo Avstrijo pa 150 Lahov.

Izgubljeno in najdeno. Terezija Andlovčeva je izgubila ročno torbico z manjšo vsoto denarja. — Mizar Anton Nadižar je izgubil zlat privešek. — Ga. Antonija Bregantova je izgubila od uhana zlat privešek s 15 briljanti. — Tesar Martin Sušnik je izgubil srebrno kolajno. — Tesar Anton Lega je našel vrečo ovsa.

Izgubljena je bila zlata okrogla broža z modrimi kamenčki. V obliki spominčice, velika kot desetica. Kje ravno se je izgubila, to se ne ve, lahko da se je tudi v vlaku do Višnje gore. Pošten najditelj naj jo odda na sodišču v Višnji gori.

Pomlad — poletje 1912. Vsem cenj. rodbinam priporočamo pri nakupu blaga izvozno firmo V. J. Havliček & brat, kopališče Podčrbrad na Češkem. Izvolite se pri naročitvi nanovo napravljene zbirke vzorcev poslužiti priložene naročilne karte in sklicujte se na naš list. Vzorce dobite poštine prosto, poleg še drugih ugodnosti. Ako slučajno ničesar ne potrebujete pa izvolite karto s priporočilom prepustiti svojim cenj. znancem za naročitev vzorcev.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova podružnica za Mateno vas in okolico ima v nedeljo, dne 5. maja popoldne ob 2. pri gosp. Znidaršiču v Matenji vasi svoj občni zbor. Na istem podajo predsednik, blagajnik in tajnik svoja poročila, potem govori zastopnik glavne družbe, nakar se vrši volitev odbora. Okoličani, prihitite v velikem številu na občni zbor, ker se vrši takoj za tem in na istem mestu prijetna veselica.

Društvena naznanila.

Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj priredi tudi letos, kakor lansko leto, vsled sklepa občnega zbora in na splošno željo prebivalstva Poljanskega okraja, veliko veselico na prostem. Predpriprave so v polnem tiru.

Čez 11 dni! Veselica v korist dijaški kuhinji »Domovine« je pred pragom. Za soboto, dne 11. maja je določena ta velika prireditelj, ki se bo vršila v vsem ljubljanskem »Narodnem domu«; kajti dočim je velika dvorana določena za ples in vsi stranski prostori za bufeje, bo v sokolski telovadnici oder za elegantne kabaretne produkcije. Od lanskega programa se ponovi oni srčkani baletni ples deklic, za tem pridejo pa razne pevске, plesne in humoristične točke. Pri kabaretni igri salonski orkester »Sokola I.«, pri plesu v veliki dvorani pa orkester »Slovenske Filharmonije«. Vstopnina za osebo 2 K; za dijaštvo 1 K.

Sokolsko akademijo v proslavo 50letnice Sokolstva in društvene petletnice priredi telovadno društvo »Sokol I.« v soboto, dne 4. maja v »Mestnem domu«. Spored: 1. Sokolska koračnica. 2. Keler Béla: »Slavnostna ouvertura«, igra salonski orkester »Sokola I.« 3. Slavnostni govor. 4. a) E. Adamič: »V snegu«, poje mešani zbor »Sokola I.« b) A. Schwab: »Na lipici«, poje mešani zbor s spremljevanjem orkestra. 5. Verdi G.: Fantazija iz opere »Trubadur«, igra salonski orkester. 6. a) L. v. Beethoven: »Adagio cantabile« op. 1. št. 1. b) Schumann F.: »Sanjarije«, cello — solo s spremljevanjem klavirja, igra član orkestra gosp. E. Kendja. 7. Vrhunška prosta vaja III. s spremljevanjem klavirja, izvaja br. Stane Vidmar. 8. Ch. Gounod: Fantazija iz opere »Faust«, violina — solo s spremljevanjem klavirja, igra brat Sirmik, član orkestra. 9. E. Adamič: »Spominski list«, poklonil skladatelji »Salonskemu orkestru Sokola I.« 10. A. Schwab: »Dobro jutro«, koncertni valček, poje društveni mešani zbor s spremljevanjem orkestra. Orke-

stralne točke vodi br. kapelnik A. Jakl, pevke pa br. pevovodja J. Počivnik. — Cene prostorov: Sedeži od I.—V. vrste 2 K (za člane 1 K 50 v.n.), ostale vrste 1 K (za člane 80 v.n.), stolišča 50 v.n. Vstopnice se prodajajo v trafiki g. Dolenčeve, Presernova ulica, in trgovini br. Vidmarja, Pred Škofijo in br. Kostevca, Sv. Petra cesta in na večer prireditve v »Mestnem domu«. — Začetek točno ob 8. zvečer. — Po akademiji sestanek v restavraciji br. Tratnika, Sv. Petra cesta.

Celoletni spored »Sokola II.« Dne 5. maja se udeležijo delnega župnega zletja v Vel. Lašče; dne 12. maja priredi veliko vrtno veselico pri »Novaku«; dne 19. maja priredi društveni zlet skozi Ig na Škofljico; dne 14. julija se udeležijo župne javne telovadbe v Litiji - Šmartno; dne 26. junija se udeležijo vseslovenskega zletja v Prago; dne 4. avgusta priredi društveno javno telovadbo; dne 1. septembra priredi društveni zlet, Črna vas - Podpeč - Vnanja gorica - Brezovica.

I. izlet jezdnege odseka ljubljanskega »Sokola« se je vršil v nedeljo ob jako lepi udeležbi. Jezdec, 15 po številu, so odšli ob 10. dopoldne iz Ljubljane skozi Laverco, Škofljico na Ig, kamor so dospeli ob 12. Na Igu jih je sprejel tamošnji »Sokol«, kateri ima tudi odsek s fanfarami, ter jih spremenil skozi vas do Gerbecove gostilne. Gospod Gerbec se je potrudil, da je preskrbel za vse jako okusno kosilo, kakor tudi primerne hleve za konje. Po dvehurnem odmoru je odjedel zopet »Sokol« skozi Tomišelj in Podpeč v Notranje gorice. V Notranjih gorcih se je združil jezdni odsek z viškim »Sokolom«. Tukaj se je razvila nepriljubljena in živahna zabava, katero je prekinil šele čas odhoda viškega »Sokola«. Približno pol ure po odhodu pešcev, odšli so tudi jezdec, ter jih došli in se zopet združili ž njimi pred železniškim prelazom na Viču, tako da so korakali skupno skozi Vič in Glince. Razhod je bil na dirkališču ob pol 8. zvečer. — Pripomniti je, da je bila večina jezdecov novincev. Ta izlet je pokazal, da vlada veliko zanimanje za jezdni odsek.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Prihodnje redno mesečno zborovanje bo v četrtek, dne 2. maja t. l. Oglede cesarja Franjo Jožefa azila. Se-stanek ob polu 5. popoldne v azilu, Stara pot 3 (za Leonščem).

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo priredi dne 9. junija veliko vrtno veselico pri Goršetu. Pripravljali odbor se trudi, da nudi svojim članom in prijateljem društva čim več zabave.

Klub slovenskih tehnikov v Prazi naznanja, da se vrši v sredo dne 1. maja ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih »Adrije« klubova seja s predavanjem tov. J. Mačkoveškega: »Inženirske komore«.

Prosveta.

„Nebesa na zemlji“ v areni „Narodnega doma“. Kakor smo že poročali, priredi v Ljubljani ostali slovenski igralci v četrtek, dne 2. maja v areni predstavo, da si zboljšajo vsaj nekoliko svoje slabo gmočno stanje, ki ga je povzročila kriza slovenskega gledališča. Ker se vrši predstava na delavnik, in si jo bodo hoteli ogledati gotovo tudi oni sloji, ki so do večera zaposleni, je nastavljen pričetek ob 8¹/₄ uro. Blagajna se odpre ob polu osmi uri. Opozorjamo na to, da se predstava ne vrši pri pogrnjenih mizah, kakor je to v areni navada. Postavljeni bodo sami stoli, in sicer tako, da bo sedežev trojna vrsta. Sedež prve vrste stane 1-40 K, druge 1 K in sedež tretje vrste 60 v. Stolišča 30 v. — Predprijajo vstopnice je prevzela iz prijaznosti ga. Šešarkova, trafikantinja v Selenburgovi ulici.

Volilcem v Spodnji Šiški!

Vsa potrebna pojasnila, tiskovine itd. glede nadomestnih občinskih volitev dobe volilci vsak dan v prostorih »Čitalnice«, in sicer od 1. do 3. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Razgled po slovanskem svetu.

— Grofica — hrvaška narodna dobrotnica. V nedeljo so v Zagrebu pokopali grofico Klodilo Buratti, rojeno baronico Vraniczany - Dobrinović. Pokojnica je živela sama zase, vendar pa je z zanimanjem sledila vsem dogodkom na narodnem in kulturnem polju. O njenem rodoljubju priča njena oporoka: Svojo zgodovinsko hišo na trgu so Katarine št. 6. je zapustila zagrebški mestni občini; 200.000 K je darovala za pravno ustanovo za štiri revne srednješolce; 20.000 K »Jugoslovanski akademiji« v Zagrebu; 20.000 K za medicinsko fakulteto na zagrebškem

vseučilišču; po 3000 K damskemu društvu za vzdrževanje najdenišnice in Jelisavinemu društvu za naobrazbo deklet, po 2000 K za ubožce v Zagrebu in Karlovcu, in pevskemu društvu »Kolu« v Zagrebu, po 1000 K pa ljudski kuhinji in društvu »Uboški Dom« v Zagrebu. Večen spomin plemeniti dobrotnici!

— **Hrvaška zmaga na Reki.** Na Reki so bile v nedeljo 28. t. m. volitve v ondotno okrajno bolniško blagajno. Teh volitev so se to pot prvič udeležili tudi Hrvatje v sporazumu s Slovenci in Srbi. In izvojevali so si naravnost sijajno zmago. V skupini delodajalcev so bile štiri liste: hrvaška, italijanska - avtonomistična, italijansko radikalna in madžarska. Hrvaški kandidati so z 39 glasovi absolutne večine zmagali nad ostalimi 3 kandidatskimi listami. V skupini delojemalcev so Hrvati sklenili kompromis s socialisti. Kompromisni kandidati so prodrli z 200 glasovi absolutne večine! Čestitamo reškim Hrvatom na tem uspehu! Neumorno naprej!

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila. Začetkom današnje seje državnega zbora je govoril predsednik Sylvester posmrtno dne 27. aprila umrlemu namško-radikalnemu poslancu Ulrichu.

Nato je prišel na vrsto predlog odseka za državne nastavitve glede uredbe plač poštarjem, poštiniškim oficijantom, ekspedijentom, pismonošcem in poštiniškim slugam na deželi. — Referent Vojta je priporočal odsekov predlog. Državna uprava zamerja svoje uslužbenke, kar je storila zlasti z razredno razporedbo pri poštarjih. Stanje poštarjev in poštiniških uslužbenec na deželi je skrajno bedno. Kar je država do sedaj storila na eni strani, ne zadostuje, na drugi strani pa je tudi brezmiselnost. Pri zadnji regulaciji plač poštarjem, se ni oziralo na službena leta in na kvalifikacijo, marveč samo na velikost poštne urada. Tako, da ni mogel postati nadpoštar, kdor ni upravljal pošte I. razreda. Enako je tudi pri poštiniškim oficijantih in ekspedijentih, pri pismonošah in slugah. Odsek tedaj zahteva ureditev plač po kvalifikaciji in službeni dobi. Res je sicer, da zahteva taka reforma osem milijonov kron, toda poštna uprava pri svojem krepkem razvoju to žrtve lahko prenese. (Odobranje.) — Poslanec Breiter prebere nato več resolucij glede poštiniških kočijazev in glede nastavitve poštiniških mehanikov konkurznim potom.

Seja se popoldne še nadaljuje.

Delegacije.

Dunaj, 30. aprila. Člani avstrijske delegacije si bodo v sredo popoldne ogledali v spremstvu šefa brigade prometnih čet fml. Schleyerja, letalno polje v Dunajskem Novem mestu in poskusne poletne, da se podučijo o napredovanju avstrijske vojne letalnice.

Dunaj, 30. aprila. Danes se prične seja delegacij. Ob 11. dopoldne se je sestala ogrska delegacija pod predsedstvom podpredsednika Zichyja. Skupna vlada bo predložila delegacijam podaljšanje tekočega proračunskega provizorija do 31. oktobra t. l.

Ob 12. se je sestala odsek četvorice, v katerem je podal grof Berchtold svoj ekspoz.

Vojni minister Auffenberg je podal primerna pojasnila glede svojega nastopa v obrambni reformi.

V ogrskih političnih krogih zatrjujejo, da so sklenili pripadniki Kosuthove stranke, v delegaciji predlagati vojnemu ministru Auffenbergu nezaupnico.

Dunaj, 30. aprila. Danes dopoldne so se sestali pod predsedstvom poslanca Doberniga načelniki v delegacijah zastopanih strank. Načelniki so izrekli svoje obžalovanje, da so delegacije sklicane zopet samo za par dni in da bodo razpravljale samo o provizoriju, namesto o rednem proračunu. Za prihodnjo sejo delegacij je naznanilo več govornikov posebne predloge.

Socijalni demokratje hočejo predlagati, da naj se odstavi z dnevnega reda proračunski provizorij in obravnava redni proračun.

Poslanec dr. Susteršič hoče vprašati vladu glede veljavnosti hrvaških mandatov v ogrski delegaciji, tedaj popolnoma v smislu naših svojčasnih izjav. Sklenjeno je bilo nadalje, da avstrijska delegacija ne dopušča omejitve svoje svobode, zlasti ne glede na čas ter da bo razpravljala tako dolgo, kakor se ji zdi to potrebno.

Berchtoldov ekspoz.

Dunaj, 30. aprila. Ekspoz zunanega ministra Berchtolda, ki ga je podal danes dopoldne v odseku četvorice, se glasi v ekscerptu sledeče:

Velike poteze zunanje politike grofa Aehrenthala ostanejo ohranjeni. Zveze z alijiranimi državami naj se ojačijo in zveze s prijateljskimi državami naj se poglobijo. Naša naloga je, zasledovati legitimno in resno interesno politiko. Kot trdna in preizkušena podlaga je ta politika pripoznana in zlasti v evropskem državnem sistemu smo ohranili trozvezo ter hočemo ostati tej zvezi zvesti. V tej trozvezi stoji razmerje naše države proti Nemčiji v znamenju najodkritosrčnejšega sporazuma. Prisotnost nemškega cesarja na Dunaju je ta sporazum iznova utrdila.

Naše razmerje proti Italiji nosi pečat zveste prijateljske zveze.

Sožalje izjave povodom smrti mojega prednika grofa Aehrenthala, dokazujejo, kakšno važnost polagajo v Rimu na težnje, ki jih je zasledoval moj prednik v našem razmerju z Italijo. Zagotovil sem italijanskemu zunanemu ministru St. Giulianu, da se z izpremembo oseb ni spremenilo nič v politiki.

Dolgotrajna vojna, v katero je zapleten naš zaveznik, ni prišla še do konca. Živahno želimo, da pride kmalu do konca krvoprelitja. Vedno smo pripravljeni, nastopiti v onih okvirih, ki nam jih nalaga striktna nevtiraliteta, v tem smislu, da omogočimo mirno rešitev spora med Italijo in Turčijo.

Posebno je treba negovati naše razmerje k Rusiji. To smo tudi storili kakor je razvidno iz menjavanja brzojavk povodom mojega nastopa. Te brzojavke so zopet dokazale, da vlada tako na Dunaju, kakor v Petrogradu dobri namen. Tudi zadnji govor ruskega zunanjega ministra Sasonova nosi pečat te volje. Tozadevno lahko z njegovim govorom popolnoma soglašamo.

V našem razmerju proti Francoski ne vlada nikakršno interesno nasprotje. Zato vlada med našo monarhijo in francosko republiko najboljši razmerje.

Z Angleško hočemo ostati tudi še nadalje v tradicionalni dobri zvezi. Nesporazumljenja izza časa aneksijske krize spadajo v preteklost.

V ospredje pa stopa sedaj naše razmerje s Turčijo. Že dolgo je aksiom avstrijske politike, da vzdržuje napram Turčiji prijazno sosedno razmerje, ter da se ogiblje vsemu, kar bi moglo Turčiji škodovati in ovirati njen razvoj. Ta politika je tudi danes za nas merodajna. Logična posledica te naše politike pa je, da želimo, da se tripolitiški konflikt v najkrajšem času konča.

Zvest sodelavec za ohranitev miru v bližnjem Vzhodu, je pri tem rumunsko kraljestvo. Ni mi treba še posebno poudarjati naših dobrih razmer z vsemi balkanskimi državami, s katerimi nas vežejo veliki skupni interesi. Z živo simpatijo spremljamo njih notranjo konsolidacijo in njih lepi gospodarski razvoji.

Naše trgovske pogodbe s Srbijo in Črno goro bodo pospeševale komercialni medsebojni promet.

Z zadovoljstvom konstatiram tudi v najnovijem času končano trgovinsko pogodbo z Bolgarsko, ker stori konservativna politika mladega procvitajočega kraljestva dragocen faktor za ohranitev miru na Balkanu.

Tudi z Grško se pripravljajo trgovinska pogodba.

Z drugimi evropskimi in izvenevropskimi državami stojimo v najboljšem razmerju.

Politično dnevno vprašanje pa je pred vsem problem italijansko-turškega mira.

V smislu svojedobnega avstrijskega predloga, je poskusila vlada v Petrogradu novo posredovanje nevtiralnih vesel, ki je bilo tako v Rimu, kakor v Carigradu, prijazno sprejeto. Divergenca od obeh vojskujočih se strank označenih ugovorov je sicer zelo velika. Vendar pa še ni izključeno upanje, da se bo posrečilo veselam, najti za obe stranki zadovoljivo rešitev, kar bi posebno tudi vplivalo na to, da se sedanje razmere na Balkanu ne motijo.

Razširjenje italijanske akcije na Egejsko morje in zatvoritev Dardanel, je imelo za posledico mnogo skrbi in je vsebovalo velike nevarnosti, ki nikakor niso brez vsake upravičenosti. Glede akcije v Arhipelu je treba vztrajati na tem, da je Italija že iz početka vojne izjavila, da hoče vztrajati na ohranitvi statusa quo na Balkanu.

Tozadevne poizvedbe v Rimu, opravičujejo trdno upanje, da Italija ne namerava kršiti na Balkanu miru, še manj pa, da hoče izpremeniti posestno stanje Turčije na Balkanu.

Kar se tiče zatvoritve Dardanel, smo opozorili turško vladu na škodo, ki jo ima naše plovstvo.

Turška vlada je obljubila, da bo otvorila Dardanele, kakor hitro bo to z ozirom na varnost glavnega prestopnega mesta lahko storila.

V Maroku so bili naši gospodarski interesi dobro zastopani.

Glede Kitajske obstoja med vele-silami sporazumljenje glede priznanja republike in je to priznanje zagotovljeno.

Skupna slika našega zunanega političnega položaja ni neugodna. Nikakor pa ne gre, da bi se udajali iluzijam. Mednarodna situacija se je vsled globoko segajoče izpremembe v sistemu držav zelo komplicirala. Novi interesni krogi so ostali in s tem so se pojavila nova stikališča, obenem pa tudi nova nasprotstva, o katerih se moramo o pravem času podučiti. Priznati je treba, da so prišli v zunanjo politiko elementi, ki so prinesli vznemirjenje. Naša politika mora ostati stabilna in mirovna. Zato pa morata biti naša vojska in naša mornarica močni, da se lahko medsebojno podpirata in vzdržita naše cilje.

Iz ogrske delegacije.

Dunaj, 30. aprila. Začetkom seje se je predsednik grof Zichy spominjal v daljšem govoru pokojnega ministra zunanjih del Aehrenthala. Nato sta se delegaciji predstavila novoimenovana skupna ministra grof Berchtold in vitez Bilinski. Grof Berchtold je predložil delegaciji proračunski provizorij, ki se je takoj izročil odseku.

Dunaj, 30. aprila. Grof Berchtold je imel v ogrski delegaciji svoj ekspoz spisan v nemškem jeziku. Zaradi tega se je opravičeval, češ, da še madžarsčine ni dovolj vešč. Ta izjava je izzvala med Madžari ogorčene klice: Čujte, čujte. Vohče pa je napravil Berchtoldov ekspoz prav ugoden vtisk ter ob koncu izzval precej živahno pritrjevanje. Ko je Berchtold končal svoja izvajanja, se je opravičeval in upravičeval vojni minister Auffenberg radi svoje znanje afere z Madžari.

Absolutizem na Hrvaškem.

Budimpešta, 30. aprila. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da bo izjemno stanje na Hrvaškem trajalo še par mesecev. Madžarska vlada za to neče takoj odpraviti komisarjato, ker misli, da bi s tem škodovala svojemu ugledu, ker bi bili Hrvatje v tem slučaju prepričani, da je bil absolutizem odpravljen vsled posredovanja Avstrije. Kaj takega pa Madžari ne morejo trpeti. Absolutizem na Hrvaškem bo šele takrat odpravljen, kadar bo časopisje na Dunaju, v Dalmaciji, Bosni, Istri, na Slovenskem, v Srbiji in Bolgarski prenehalo »tendenciozno« pisati o razmerah na Hrvaškem in kadar se bo pozabilo, da je imel avstrijski ministriški predsednik grof Stürgkh za Madžare žaljiv in izzivajoč govor v parlamentu.

Absolutizem na Hrvaškem pred delegacijami.

Dunaj, 30. aprila. V današnji seji avstrijske delegacije bo istrski delegat Vekoslav Spinčić vložil interpelacijo zaradi diktature na Hrvaškem ter bo obenem stavil vprašanje, da-li so še veljavni mandati hrvaških delegatov, češ, da je v zakonodolobu, da ugasne veljavnost teh mandatov v trenutku, ko ni sklican hrvaški sabor v zakonitem roku, da bi izvolil nove delegate.

Zdravje ministrstov.

Dunaj, 30. aprila. Danes je prišel minister Trnka po daljšem času zopet v parlament. Minister je že popolnoma okreval. Tudi iz Opatije je tudi došlo poročilo, da se je bolezen ministra Zaleskega znatno preokrenila na bolje.

Odlikovanje češkega profesorja.

Dunaj, 30. aprila. Profesor na praški češki tehnični visoki šoli Vladimir Hrasky je dobil naslov dvornega svetnika. (Hrasky je bil svoj čas nadinežnik v Ljubljani.)

Bosansko - hercegovinske železnice.

Dunaj, 30. aprila. Skupni finančni minister je sklical večeraj z ozirom na to, da bosansko - hercegovinski odsek avstrijske delegacije vsled pičlega časa ne bo zboroval, člane tega odseka k neprisličenemu informativnemu zborovanju, da označijo svoje želje glede bosansko - hercegovinskega železniškega programa.

Češko - nemška sprava.

Praga, 30. aprila. Narodna socijalna stranka je odpoklicala svoje zastopnike iz vseh deželnozborskih komisij. V današnji deželnozborski konferenci stranke je bil sprejet predlog poslanca Klofača, ki zahteva odpoklic strankinih poslancev od češko - nemških spravniških konferenc, in sicer z ozirom na nepopolne uspehe in za Čehe nezadovoljiv tek spravniških pogajanj. Danes sta poslanca Klofač in Sviha naznanila ta sklep najvišjemu deželnemu maršalu.

Praga, 30. aprila. Iz političnih krogov se širi vest, da so vsled tega ukrepa narodnih socijalcev ogrožena pravna češko - nemška pogajanja, ker bodo vsled odpoklica zastopnikov in poslancev te stranke tudi druge stranke moralno prisiljene, da se vzdržijo, ali vsaj omeje svoje delo-

vanje pri spravniških konferencah. Nekateri politični krogi bodo poskušali — kakor se čuje — delovati na to, da se ta ukrep razveljavi, vendar je prav malo upanja, da bi dosegla ta akcija kak uspeh, ker je bil ta predlog sprejet z veliko večino v stranki.

Volitve na Srbskem.

Belgrad, 30. aprila. Pri večerajši zadnji volitvi v Pirotu je bil zopet izvoljen mladoradikalec. Vlada dobi na ta način samo skromno večino v skupščini.

Kreta.

London, 30. aprila. Kako poročila list »Times« iz Kaneje, je ustavila angleška križarka »Minerva« ladjo, na kateri so bili kretski poslanci ter jih spravila nazaj na Kreto, kjer jih strogo nadzorujejo.

Milan, 30. aprila. »Secolo« izve o ustavljenju kretskih poslancev čez Atene sledeče: Parnik »Peloponesia«, last grške paroplovne družbe »Gudy«, je ravno zapustil kanejsko pristanišče, ko ga je pozvala na odpiem morju angleška križarka »Minerva«, da naj se ustavi. Kretski poslanci so pregovorili kapitana, da se ni uklonil temu po-veljju, na kar je oddala »Minerva« tri strele. Parnik se je nato vrnil v pristanišče, kjer so prijeli deset poslancev ter jih oddali raznim vojnim ladjam. Na Kreti vlada velikansko razburjenje.

Rusko vojaštvo na Kavkazu in Turčiji.

Carigrad, 30. aprila. Iz vladnih krogov se širi vest, da je na vprašanje turškega poslanika, zakaj da Rusija zbira in množi svoje čete na Kavkazu, odgovoril ruski zunanji minister Sasonov, da je Rusija z novimi četami, ki jih je poslala v Kavkaz iz popolnili leštevilo mirovnih posadk na Kavkazu in da nima Rusija proti Turčiji nobenih sovražnih namenov.

Perzija.

Teheran 30. aprila. Kabinet je pooblastil policijskega šefa, da aretirava vse nasprotnike vlade.

Maroko.

Pariz, 30. aprila. Večina časopisja navdušeno pozdravlja imenovanje generala Lyauteha za generalnega upravitelja Maroka. Posebno zmerni in nacionalistični listi slave vladu, da se je vzdržala strankarskih ozirov in postavila pravega moža na pravo mesto. Samo nekaj listov graja sklep predvečerajšnega ministrskega sveta.

Boji na Kitajskem.

Simla, 30. aprila. Kakor poročajo traja boj med Tibetanci in Kitajci v Lhasi še naprej. Tibetanci imajo do-slej 900, Kitajci pa 300 mrtvih. V južnem predmestju je kakih 1000 Kitajcev obkoljenih od velike tibetanske čete. Večposlopji gori. — Veliki samostan, tempelj in palača Dalai Lame so popolnoma nepoškodovani.

Vodja apašev utekel?

Pariz, 30. aprila. Nekateri tukajšnji listi so priredili snoči posebne izdaje, v katerih so priobčili vest, da policija ni dobila v pest, odnosno ustrelila voditelja apašev Bonnota, marveč hekega anarhista. Bonnot je baje utekel.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Italijansko brodogrje.

Rim, 30. aprila. »Agenzia Stephani« poroča: Vest, da so dospeli italijanske vojne ladje pred otok Chios, je popolnoma neresnična.

Carigrad, 30. aprila. Poročila listov o gibanju italijanske vojne mornarice si nasprotujejo. Glasom poročila »Tanina« so videli na obalah vi-lajeta Smirne samo eno torpedovko. Drugi listi poročajo, da križari itali-jansko brodogrje v Arhipelu in na obali Karamanije.

Dardanele.

Carigrad, 30. aprila. »Jeni Gazetta« pravi, da ve iz zanesljivega vira, da nameravajo Italijani zopet napasti Dardanele ter pri tem vpo-rabljeni tudi letalne stroje.

Zatvoritev Dardanel.

Carigrad, 30. aprila. Ministrski svet se ni mogel odločiti za to, da bi izdal naredbo glede zopetnega od-pretja Dardanel.

Petrograd, 30. aprila. Ruska vlad-a bo vročila porti protest proti zatvoritvi Dardanel ter bo zahtevala odškodnino radi škode, ki jo vsled tega trpi ruska trgovina in parobrod-stvo.

Rim, 30. aprila. Velesile bodo vročile Turčiji kolektivno noto z zahtevo, naj se Dardanele takoj od-pro.

Črna gora ne mobilizira.

Dunaj, 30. aprila. Črnogorski mi-nistrski predsednik dr. Tomanović izjavlja, da so po inozemstvu krože-če vesti o mobilizaciji črnogorskega vojaštva neresnične.

Rusija mobilizira?

Carigrad, 30. aprila. »Sabah« iz-ve iz Rusije, da koncentrira Rusija v Sebastopolu vojaštvo. »Tanin« po-roča, da bo odgovorila turška vlada danes na rusko noto.

Književnost.

— »Slovenska žena«. 4. in 5. številka »Slovenske žene« izide okoli 15. maja. Opozorjamo že zdaj slovensko žensko na to številko, ki bo imela velezanimivo vsebino. Prispevale ne bodo le slovenske pisateljice, temveč tudi češke. Ker ima upravnštvo le še malo prvih treh števk, opozorjamo vse one slovenske žene, ki se nameravajo naročiti na ta edini slovenski ženski list, da to store kakor hitro mogoče. Upravištvu in uredništvo je v Spodnji Šiški št. 208. Letna naročnina znaša 8 K.

Razne stvari.

* Velika tatvina dijamantov. Trgovcu z dijamanti v Ženevi, Dreifussu, so ukradli neznani zlikovci v nedeljo ponoči za 300.000 K dijamantov. Dreifuss je nameraval z dijamanti odpotovati v Antwerpen.

* Gospodarski boj zavzemlje dan za dnem ostrejšje oblike in stavi na trgovca, ako hoče uspešno obstajati poleg svoje konkurence, najstrožje zahteve. Dandanes ne zadoštuje, da si ohranimo samo stare odjemalce, trgovec mora neprestano misliti, kako bi si pridobil novih odjemalcev. Mogočen faktor za podpiranje teh stremiljenj je za trgovca časopisna reklama. Nikjer pa ni zanesljiv svetovalec potreben tako nujno, kakor ravno pri inserciji. V tem spoznanju je predobro znana anončna ekspedicija Edvard Braun na Dunaju I., Rotenturmstrasse 9, c. kr. trgovskosodno zapriseženi zvedenec in cenilec za anončne in reklamno stroko, zopet izdala časopisni katalog, ki bo vsakemu inserentu dobrodošla knjiga. Ta katalog se odlikuje, neglede na svojo praktično uredbo z izredno natančnostjo, ker so zaznamovani vsi novi listi, vse tarife preuredbe itd., zaradi česar je Braunov katalog sedaj najpopolnejši, kar bo inserentom brezdvomno vrlo dobrodošlo. Na željo se katalog firmam, ki inserirajo, dopolnje brezplačno.

* Velika nesreča na morju. Včeraj je sprejela družba »While Star Line« one, ki so se rešili pri katastrofi »Titanica« in jih je pogostila v ladjenicah v Plymouthu, na Angleškem, kjer so bili pripravljeni za nje tudi spalnici. Občinstvu je bil dostop v ladjenice prepovedan. Uradniki in mornarji so se brzojavno pritožili, da se jih omejuje na osebni prostor, trgovskemu uradu, ki jim je odgovoril, da bo trajalo to samo toliko časa, da konča zaslišanje udeležencev glede katastrofe »Titanica«. Zaslišavanje so pospešili in že zvečer so vse odpustili in jih poslali domov. Pred odhodom so razdelili med moštvo 300 funtov šterlingov, ki so bili brzojavno nakazani iz Amerike. Pri zaslišavanju je eden izmed mornarjev haje izjavil, da je predsednik družbe Ismay res pomagal ženskam in otrokom, da so vstopili v rešilne čolne in je šele v zadnjem trenutku sam skočil v čoln. Koliko je na tem resnice se seveda ne ve. — Zveza mornarjev in kurčev v Liverpoolu je sklenila, da se morajo pred odhodom vseh parnikov uradno preiskati rešilni čolni in rešilne naprave na parnikih, sicer odpovedo službo. Tudi zahtevalo, da se zviša plača mornarjem na 4 in pol in kurčarjem na 5 funtov šterlingov mesečno. — Predsednik senatnega odbora za preiskavanje glede katastrofe »Titanica« je je obrnil brzojavno na nemško vlado in je prosil za natančne informacije glede parnika »Frankfurt«, ki je bil ob času katastrofe »Titanica« nedaleč od mesta nesreče in proti kateremu so se slišale pri zaslišavanju prič razne sumljive obtožbe.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Negovanje ust z Odolom je naravnost dobrota. Gnitje v ustih, ki zobe polagoma uniči se za nesljivo zaustavi in v vsakem splaknjenju z Odolom se po vseh ustih razširja poživiljajoča svežost.

Izborno se počutimo

po umivanju las s Pixavonom. To je blažje tekoče kotranovo milo za umivanje glave, kateremu se je vzel na patentiran način zoperni kotranov duh.

Splošno bo pač znano, da se upošteva kotran kot edino sredstvo za negovanje las in lasišča. Najboljši dermatologi so mnenja, da je negovanje las s kotranovim milom najboljše. Tudi pri širini znani Lassarjevi metodi za negovanje las igra kotranovo milo za umivanje glave jako važno vlogo. Pixavon ne čisti samo las, marveč vpliva vsled svoje vsebine na kotranu direktno vzbujajoče na lasišče. Redna uporaba Pixavona je resnično najboljšje sredstvo za krepjenje lasišča in čvrstitev las.

Pixavon se izdeluje svetel (brezbarven) in temen. V novejšem času se daje prednost »svetlemu« Pixavonu, pri katerem se je odtegnilo kotranu temno barvilo. Specifično učinkovanje kotrana pa je pri obeh preparatih, svetlem in temnem enako. Cena steklenice Pixavona (svetlega ali temnega) K 2-50.

Rogaški

Tempel vrelce. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo. Zelo koncentriran magnezij. Zdravilno pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledvicah, vrančnik oteklinah, jetrni trdnosti, zlatoti, anemizi, kislinskih boleznih, kataridih ledvic, organov.

Styria Zdravilno vrelce najvišje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem drvenem kataru, obstopitvi, žolčnih kamnih, tošiči, trganju, sladkovni bolezni.

Donati

Najmočnejši prirodni vrelce magnezijo-glauberške soli

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino
Higijena razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboja kri in je **rekonvalescentom in melokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških spričeval.“
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 4484

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 30. aprila 1912.			
Termin.			
Pšenica za maj 1912.	za 50 kg	11-85	
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11-27	
Rž za maj 1912.	za 50 kg	—	
Rž za oktober 1912.	za 50 kg	9-55	
Oves za maj 1912.	za 50 kg	10-28	
Oves za oktober 1912.	za 50 kg	9-20	
Koruza za maj 1912.	za 60 kg	9-49	
Koruza za julij 1912.	za 50 kg	9-37	

Efektiv
Trdnje.

Meteorološko poročilo.

aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
29.	2. pop.	725-5	12-8	sl. jug	oblačno.
„	9. zv.	727-8	10-6	brezvetr.	„
30.	7. zj.	729-4	9-1	sl. svzh.	sk. oblak.

Srednja včerašnja temperatura 11-0°, norm. 11-8° Padavina v 24 urah 1-8 mm.

Kamilo Murgel
c. kr. davkar v. p.
po dolgi mučni bolezni v 62. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, danes mirno v Gospodu zaspi. Pogreb predraga bode v sredo, 1. maja 1912 ob polni, dopoldne. Ribnica, dne 29. aprila 1912.
Žaluječi ostali.
Mesto drugega obvestila.

Odleteli so nam starši.

3 mladi kanarčki.
Oddati v kantini 27. poh. polka.

Urarski pomočnik

dober in samostojen delavec
se sprejme pri Fr. P. Zajcu,
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Dva stanovanja

eno z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami,
eno pa z 1 sobo in kuhinjo
se oddasta za maj.
Vpraša se: Vodovodna cesta št. 23.

Prenočišča.

Od 17. do 24. maja 1912 (6 noči)
rabi mestni magistrat
večje število sob

Vsi oni, ki bi imeli za zgoraj omenjeni čas na razpolago kako sobo (tudi z dvema posteljama) blagovole naj se oglasiti 1587

tekom tega tedna od 12.—2. ure popoldne ali od 5.—7. ure zvečer v nastanjalnem uradu mestnega magistrata.

Zadejte Polo v plech.
lahkih, jen se zak. ochr.
úsporným ústrojím kapkovým.

Polo
nejlepší tekutý
cididlo kovů
Fritz Schulz jun.
Zaps. spol. s ruč. obm. v Lipsku

Zadejte vzorkové lahvičky zdarma.
V steklenih in plečevinastih posodah različnih velikosti.

Zahvala.

Povodom oddaje
Goršičeve gostilne
na Sv. Petra cesti št. 59
ki jo prevzame
gospa Ana Pua

se vsem svojim cenjenim mnogoletnim gostom, prijateljem in znancom, ki so me tako zvesto podpirali pri mojem obrtu, kar najlepše zahvaljujem. Posebno toplo pa se zahvaljujem slav. mestnemu magistratu ljubljanskemu, osebito bivšemu županu gosp. Ivanu Hribarju in sedanjemu županu gosp. dr. Ivanu Tavčarju, ki sta mi vedno izkazovala svojo naklonjenost pri vseh mojih zadevah.

Ob enem priporočam slavnemu občinstvu tudi svojo naslednico, gospo Pua prijazni naklonjenosti.

Živeli!

1578 **Ivan Goršič**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 59

Gospodična

ki je dovršila trgovski tečaj s hvalnim uspehom, večša slov. in nemškega jezika,
želi službe v odvetniški ali notarski pisarni
eventuelno tudi kot kontoristinja, najraje na deželi — Ponudbe pod šifro „Absolventka“ na upravnštvo »Slov. Naroda« 1434

Mlekar

priden in sposoben se sprejme takoj.
Ivan Vidmar Črnlvrh nad Idrijo.

Enonadstropna v sredini Celja

s kletjo, veliko za 100 polovnjakov
se prodaja
iz proste roke prav po ceni in pod najugodnejšimi pogoji. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« 1554

Stenografa

ki je obenem strojepisec
sprejme takoj
Dr. Josip Furlan, odvetnik
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 26.

Hotel Jadran

Gelsa (Dalmacija) 1580
v prijetni južni legi brez prahu v neposredni bližini morskega obrežja, opremljen z modernim komfortom, izborna kuhinja, posebno pripravno za okrepljena potrebne zmerne cene. Pojasnila daje lastnik: **Miho Zufić.**

Kontoristinja

večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi prosi kakršnekoli primerne službe ali kaj sličnega. — Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 1585

Sanatorij „Mirni dom“.

Zdravilišče za živčne in notranje bolezni, rekonvalescente. Individualno zdravljenje. Zmerne cene. Celo leto odprto. Ceniki.
Dr. Fran Ceh
pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Prva domača tovarna

omar za led
Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica 7.
Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne preste.

Skoro milijon pisalnih strojev Remington

je v rabi.
Nobenega izdelka se ne prodaja toliko.
Pisalni stroji Remington
Normalni modeli
Tabulatorski modeli
Računajoči modeli
Specialni modeli
Po vrednosti in kakovosti nedosežno.
Glogowski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelj
GRADEC, Jožneumirg 8. Tel. 384.

Trgovski vajenec

Deček z dežele, s par razredi srednje šole, želi vstopiti za vajenca v kako trgovino. Kdo, se izve v upravnštvo »Slov. Naroda« 1433

Dva dobra krojaška pomočnika

za veliko delo
sprejme **Franjo Pungertar, Trbovlje, Štajersko.**
Dobro vpeljana trgovina
blizu Ljubljane se zaradi rodbinskih razmer : **takoj prodaja po nizki ceni.**
Ponudbe pod »Merkur 1912« na upravnštvo »Slovenskega Naroda« 1489

2 dobra pomočnika

sprejme takoj v trajno delo
Rudolf Geyer, ključarski mojster,
Cesta na Rudolfovo železnico številka 10, Ljubljana.

Stanovanje

s 3 sobami in vsemi pritliklinami se odda s 1. majem. — Poizve se na **Elizabetni cesti št. 5 v prodajalni.** 1565

Stanovanje

s 3 sobami ter pritliklinami 1413
išče obitelj (dve osebi)
s 1. julijem 1912 v Spodnji Šiški ali v predmestju ljubljanskem. Ponudbe upravi »Slov. Nar.« do 10. majnika 1912.

Trgovina

z železnino in mešanim blagom
W. Angerer, Samobor, Hrvaško, že 33 let last te firme, z mnogo odjemalci, se radi rodbinskih razmer prodaja.
— **Pristen dober brinjevec**
se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Otvoritev Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu v ljudo naznanjam, da se, kakor vsako leto
dne 1. maja otvori Marijino kopališče
Obilnega obiska v ljudo prosi
FRIDRIK KOŠIR.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

Osební kredit
in dolgoroka
posojila za ranžiranje
uradnikom, profesorjem, učiteljem penzionistom i. dr. ob najugodnejših pogojih, event. tudi brez porokov proti enkratnemu plačilu v poročni sklad. — Nikakih predstroskov. Podrobnosti v prospekkih
Hranilne vloge
se sprejmo od vsakogar in se obrestujejo dnevno po 4 1/2 %, ob 60 dnevni odpovedi pa pri zneskih nad K 1000 po 5 %. Obresti se polletno pripisujejo h kapitalu. Rentni davek se ne odbije. Stanje vlog kron 4.200.00. Jamstvo: zadržni deleži v iznosu K 5.400.000.
Pojasnila daje
Josip Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip 22,
ob poudarjenih urah in petih od pol 3. do pol 4. popoldne

Odda se meblovana 1540
mesečna soba
posebnim vhodom, istotam se sprejmejo
gospodje tudi na hrano.
Naslov pove upravništvo »Sl. Narod«.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemne zavarovalne banke v Pragi
Reservni fond K 53.750.000-24. — Kapitalno odločeno in kapitalno K 115.000.000-01.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsotico slovensko-narodne uprave.
Generalno zastopstvo v Ljubljani
v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnovenjske namene.

Odvetnik dr. Ferdo Lašič

javi se slav. občinstvu 1464

da otvori s 1. majem svojo
odvetniško pisarno v Ormožu.

št. 13063.

1514

Razpis dijaške ustanove.

Od prvega semestra tekočega šolskega leta naprej je izpraznjeno eno mesto Jernej Sallocherjeve

dijaške ustanove v znesku letnih 100 K.

Pravico do te ustanove imajo dijaki ljubljanskih gimnazij, ki so na Kranjskem rojeni, ubožni, pridni in lepega vedenja.

Prošnje za podelitev tega ustanovnega mesta morajo biti opremljene z rojstnim in krstnim listom, z ubožnim listom ter s šolskim izpričevalom zadnjih dveh semestrov.

Vlagati jih je do včetega 15. maja t. l. pri šolskem ravnateljstvu
Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 20. aprila 1912.

Zupan: **Dr. Ivan Tavčar** l. r.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naslanja st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 43

Velika zaloga suhih vencev.

izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

št. 10102

1514

Razpis.

Za preložitev okrajne ceste Raka-Bučka v cestnem okraju Krško

na 85.500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potem
javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe, z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne svote naj se prelože do

15. maja 1912

ob 12. uri opoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopisati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzeto zgradbo okrajne ceste Raka-Bučka.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu, ob navadnih uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 26. aprila 1912.

Udobno stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritliklami
se takoj ali za avgustov termin odda
v visokem parterju vile na Erjavčevi cesti št. 24. 1551
Natančneje se poizve ravnotam.

Išče se občinski zdravnik.

Plača po dogovoru, ne izpod K 3500. — Mora poznati en slovenski jezik in držati v Roču lekarno. S časom postane lahko železniški zdravnik. Več se izve pri glavarstvu občine Roč v Istri.

1279

Tvorniška znamka.

Zabojski in zavitki
brez te tvorniške znamke
ne vsebujejo

„prave“

: Franckove :

kavne primesi
iz tvornice

Henrik Francka Sinovi
v Zagrebu.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

ima antikvarično napravo
vse letnike nekdanje

dunajske revije

„Zeit“

Ta revija je prinašala znamenite politične, sociološke, kritične in literarne studije in je pravi vir dragocenih informacij. Zlasti primerno delo za kako boljšo ljudsko knjižnico.

Cena izredno nizka.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27

Priporočila lepe zračne

tujске sobe

po zmirlanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, šentitovanja ali društvena zbiravanja sta sodaj vedno na razpolago dve lepi posebnosti.

Postrežba dobra, cene primerne, za večje pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižano ceno.

Priporočata se cenj. občinstvu in slavn. društvom

z velespoštovanjem

391 **L. A. Tratnik.**

Obl. koncesionirana

posredovalnica za mestno zastavljalnico

od 26. marca t. l. naprej posreduje
za vsa v zastavljalnično stroko spadajoče posle
v **Kolodvorski ulici 6, pritličje.**

Pojasnila brezplačno.

Fran Bergant.

Za poletno sezono

priporočila

„Angleško skadišče obiek“

:: O. Bernatovič ::

Ljubljana — Mestni trg šte. 5 — Ljubljana

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnatih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše

obleke, klobuke in slamnike

za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

št. 13512.

1559

Razglas.

V smislu §. 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana daje podpisani mestni magistrat javno naznanje, da so

računski sklepi za l. 1911

in sicer:

1) mestnega zaklada,	5) mestnega loterijskega posojila
2) ubožnega zaklada,	6) mestnega vodovoda,
3) zaklada meščanske imovine,	7) mestne klavnice in
4) ustanovnega zaklada,	8) mestne elektrarne

dogotovljeni, ter bodo 14 dni, to je od 28. aprila do 12. maja t. l.

v prostorih mestnega knjigovodstva razgrnjeni občanom na vpogled, da zamore navesti vsakdo svoje opazke o njih.

O pravočasno vloženih ugovorih bode razsojal mestni magistrat.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 24. aprila 1912.

Zupan: **dr. Ivan Tavčar** l. r.

Prodaja premičnin.

V konkurzni sklad Jakoba Bončarja, posestnika valjčnega mlinarstva v Domžalah spadajoče, v Ljubljani na Poljanski cesti št. 19 se nahajajoče premičnine, obstoječe

- 1) iz zaloga blaga, meke itd. in prodajalniške oprave v cenilni vrednosti 2528 K 89 v,
- 2) iz kompletne elegantne sobne oprave v cenilni vrednosti 217 K 30 v,
- 3) iz pritliklin, obstoječih iz onega para „pony“ konj, konjske opreme in drugih stvari v cenilni vrednosti 300 K

prodajo se iz proste roke

vse vkup, ali vsaka vrsta zase najboljšemu ponudniku proti gotovemu plačilu.

Pismene ponudbe opremljene z 10% kavcijo naj se vpošljejo

do včetega 5. maja t. l. upravitelju konkurznega sklada dr. Iv. Susteršiču v Ljubljani.

Ponudniki so vezani na svoje ponudbe do včetega 12. maja. Podrobni zametek premičnin upogleda se lahko v pisarni dr. Ivana Susteršiča v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 med uradnimi urami. Konja se ogledata lahko v hlevu hiše št. 19 na Poljanski cesti.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1912.

Upravitelj Jakob Bončarjevega konkurzn. sklada
1567 **Dr. Ivan Susteršič.**

Glavni zastop „Jadranskega zavarovalnega društva“ v Ljubljani

sprejme potovalnega zastopnika

proti dobri plači z dijetami in provizijo. — Gospodje, ki so v zavarovalni stroki že uspešno delali, blagovolijo poslati ponudbe na gorenji naslov. 1583

Domača tvrdka.

Modni salon Marija Götzl

Zidovska
ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih slamičkov, športnih čepic in oblik zadnje novosti pravkar došla. — Žalni klobuki vedno v zalogi.
Raznovrsten nakit, svila in druge modistovske potrebščine v veliki izbiri.

Modelni klobuki so cenj. damam na ogled samo v trgovini.
Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

956 **Marija Götzl.**

Za modistinje vse modne potrebščine z zmernim popustom.

Notarskega kandidata

sprejme 1550

notar Hudovernik v Ljubljani

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov
2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Ne kupujte ur

predno si niste ogledali ure z znamko

TUP

Precizni, elegantni, nedosežni izdelek.

Edina zaloga

Lud. Černe,

zlatar in trgovec ur

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki brezplačno.

Najboljše za želodce.

Lekarnarja Schaumanna

želodčna sol

in želodčne pastilje

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst želodčnim boleznim, motenju prebave in shujšanju.

Schaumannova želodčna sol

Skatljica K 1.50. Želodčne pastilje omara K 1.50. Razpošilja po povzetju od 2 skatljic naprej. Lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.

Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah. 3902

Neprimeren učinek

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenene cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. 1178

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Konfekcijska trgovina in zavod za
izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

LJUBLJANA,

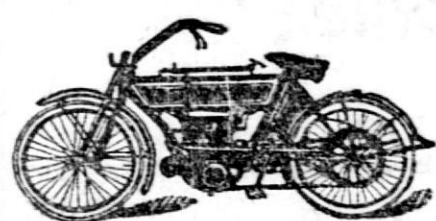
priloga svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Zastopstvo le prvovrstnih tovarov in priznanih najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

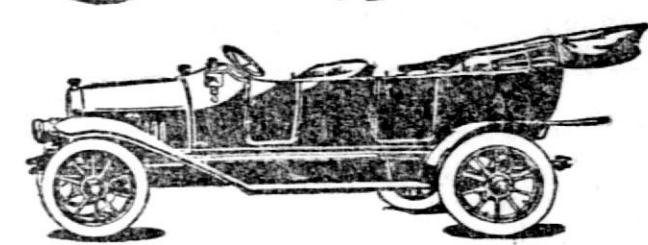
Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.
Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Bencin in olje za vse vporabe. Izposojevalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesantom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica št. 7 v Ljubljani Prešernova ulica št. 7
združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarov.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na pisalne stroje

vseh sistemov po tova niskih cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.